

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.10.2020 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ Депутатите гласуват дали Александър Андреев да оглави ЦИК

Депутатите ще гласуват кандидатурата на Александър Андреев за председател на Централната избирателна комисия. Той е единственият номиниран за поста.

Кандидатурата на Андреев е на неправителствена организация - Федерацията на независимите студентски дружества. Предложението той да оглави изборната комисия, управляващата партия припозна като своя кандидатура. В момента Андреев е член на ЦИК и неин говорител, избран от квотата на ГЕРБ, но в миналия мандат е заемал поста по предложение на БСП.

Вчера социалистите гласуваха "против" кандидатурата му в парламентарната правна комисия.

Александър Андреев се очаква да заеме овакантия пост на подалата оставка Стефка Стоева, която преди да напусне възрази срещу промените в Изборния кодекс и прехвърлената отговорност за машинното гласуване върху ЦИК.

Вчера, след като правната комисия одобри кандидатурата му, Александър Андреев не успя да даде ясен отговор как ще се справи комисията с новите изменени задължения:

"ЦИК няма как аз да я ангажирам в момента с определен отговор, тъй като това е въпрос, който трябва да бъде обсъден в рамките на самата комисия".

✓ Президентът участва в тържествата за освобождаването на Девин

Президентът Румен Радев участва в тържествата по случай 108 години от освобождението на Девин. В словото си Радев отдаде почит на войниците, загинали за връщането на региона в българските предели през 1912.

"Ние сме дълг пред тяхната саможертва, независимо от тяхната религия и етнос, но отдали живота си за свободата и националното единство на нашия народ. Днес ние сме оставени пред нашата висока отговорност - да стоим обединени пред всяка достойна кауза, да вярваме в своите сили и заедно да крачим напред. Аз съм убеден в успеха на този път", каза президентът.

Празничната програма продължи с тържествена заря-проверка с участието на военнослужещи от 101-ви Алпийски полк - Смолян и военният духов оркестър от Пловдив.

✓ Захариева се среща с първия дипломат на Северна Македония

Вицепремиерът Екатерина Захариева ще се срещне с министъра на външните работи на Република Северна Македония Буяр Османи по негово искане. Двамата министри ще разговарят на четири очи, след което са предвидени пленарни разговори и изявления пред медиите.

В началото на септември в телефонен разговор Захариева настоя пред Османи за цялостно изпълнение на Договора за добросъседство между София и Скопие, който беше подписан преди три години.

Страната ни настоява и възможно най-бързо да бъде възстановена работата на съвместната комисия по историческите и образователните въпроси.

Тя беше блокирана от спора за Гоце Делчев, а по-късно и заради предсрочните избори в югозападната ни съседка.

✓ Недостатъчните приходи - главен стратегически риск за българската осигурителна система

Основен стратегически риск пред българската осигурителна система остават недостатъчните приходи от осигуровки.

Очакванията са балансът в системата на Държавното обществено осигуряване да остане отрицателен до 2070 та година, като дотогава приходите от осигуровки няма да покриват необходимите средства за пенсии. Това е посочено в анализ на Националния осигурителен институт.

Сега на 100 българи на възраст между 16 и 64 години се падат по 34 пенсионери, но след две десетилетия, това съотношение ще се влоши и ще достигне 100 на 45, а след 2050 г. на 100 души в активна възраст ще се падат по 52-ма пенсионери.

Като друг основен риск пред системата е посочено текучеството на персонала, макар че в годините НОИ е успял да го сведе от 15,7% през 2016 г. до близо 10 на сто през 2019-а.

✓ ЕС призова Западните Балкани да създадат обща икономическа зона

Еврокомисарят по разширяването Оливер Вархей призова страните от Западните Балкани да създадат обща икономическа зона, за да усетят по-добре ползите от инвестиционните планове на Европейския съюз, предаде "Асошиейтед прес".

Вархей пристигна днес на посещение в Косово в рамките на обиколка в няколко балкански страни. Той призова Прищина "да ускори реформите, тъй като тези инвестиции вървят ръка за ръка с усилията за реформиране".

ЕС одобри тази седмица пакет грантове на стойност 9 милиарда евро за страните от Западните Балкани до 2027 г.

Вархей заяви, че се извършва координация с партньорите от международните финансови институции за отпускането на допълнителни 20 милиарда евро за инвестиции в региона.

Сумата би се равнявала на една трета от brutния вътрешен продукт на региона и ЕС очаква тя да засили икономиката с три или четири процента.

"Ключово е да имаме единна икономическа зона на Балканите, защото тези инвестиции ще донесат ползи, само ако работят в регионален план", посочи еврокомисарят на пресконференция с косовския премиер Авдулах Хоти.

"Икономическият инвестиционен план може да бъде фактор на промяната в региона. Той може да промени съществено пейзажа в този регион в рамките на четири до пет години", посочи той.

ЕС иска да види напредък в сфери като правовата държава, борбата с корупцията, съдебната реформа и подобряването на публичната администрация.

Страните от Западните Балкани са на различни нива по отношение на присъединяването към ЕС: Сърбия и Черна гора вече водят преговори по някои глави от окончателното споразумение, а Албания и Северна Македония получиха зелена светлина за започване на преговорите. Косово и Босна и Херцеговина са подписали споразумението за стабилизиране и асоцииране - първата стъпка по пътя към членство.

Вархей заяви, че вижда напредък в преговорите между Сърбия и Косово за нормализиране на отношенията им и приветства възобновения интерес на Съединените щати към този процес.

Той каза, че много от планове на ЕС и тези на САЩ съвпадат.

Сръбският президент Александър Вучич и косовският премиер Авдулах Хоти подписаха споразумение в Белия дом, целящо нормализиране на икономическите отношения,

[В. Монитор](#)

✓ България и Хърватия подписаха Меморандум за сътрудничество в туризма

Вицепремиерът и министър на туризма Марияна Николова и хърватският министър на туризма и спорта Николина Бърняц подписаха Меморандум за разбирателство и разширяване на сътрудничеството в областта на туризма в Загреб. Това съобщиха от пресцентъра на туристическото ведомство.

Николова подчерта, че оценява високо развитието на приятелските отношения между двете страни и разширяването на стратегическото партньорство във всички области на сътрудничество.

"В условията на продължаващата пандемия от COVID-19 считам, че е от ключово значение да продължим да работим заедно", категорична бе тя, като допълни, че подписването на Меморандума е важна стъпка за насърчаване на двустранните връзки в сектор туризъм.

Българският ресорен министър заяви, че двете страни ще работят за по-доброто позициониране на туризма на ниво Европейски съюз, за развитието и популяризирането на специализираните му форми като здравен, зимен и културен туризъм, а също и за образование с практическа насоченост.

По време на работната среща бе обсъдена възможността за насърчаване на доброто двустранно партньорство между туроператорите на двете страни както и съвместното промотиране на трети пазари. "Приветствам решението на хърватския национален превозвач "Croatia Airways" да започне редовни седмични полети между София и Загреб – в момент, в който са налице необходимите условия за това", уточни вицепремиерът.

✓ Габриел: Единственият начин Европа да се възстанови от кризата е да бъдем обединени

Никога научните изследвания и иновациите не са заемали такова приоритетно място в политическия дневен ред. Единственият начин Европа да се възстанови от кризата с коронавируса и да изгради по-добро бъдеще е да бъдем обединени в своите действия и това е една от поуките от пандемията. Това коментира еврокомисарят по иновации, научни изследвания Мария Габриел пред списанието на ЕК Horizon Magazine.

Тя изтъква, че научните изследователи са основната движеща сила на знанието в отговор на най-неотложните проблеми на нашите икономики и общества.

"Една добре функционираща екосистема в областта на образованието, научните изследвания и иновациите ще бъде още по-необходима в бъдеще за справяне с обществените предизвикателства", даде пример тях.

Мария Габриел добавя: "Подкрепата по програма „Хоризонт 2020“ бе навременен отговор на предизвикателствата на кризата, породена от коронавируса, с предприетите мерки на всички фронтове - от научните изследвания на границите на познанието и сътрудничеството с държавите членки до подкрепата за стартиращите предприятия и ангажирането на гражданите".

✓ Подстрекателите на национализацията на втория стълб на осигурителната система са и злонамерени, и некомпетентни

Тези дни, бившият заместник-министър председател Николай Василев поиска думата, за да изложи мнението си за поредната кампания срещу втория стълб на социалното осигуряване и срещу частните пенсионни фондове. Това той е направил от страниците на [вестник](#), който при други обстоятелства не бих отворила, но от гледна точка на адресатите на посланията му е напълно подходящ.

Николай Василев в никакъв случай не е любимият ми политик, още по-малко правителствата, в които е участвувал са ми на сърцето, но не можем да му отречем две неща. В собствената си сфера той е професионалист. В момента рискува на пазара със своите пари, а не се разпорежда с държавни средства. Така че, мнението му определено заслужава да бъде внимателно чуто.

Статията на Николай Василев е много методична и подредена, като той е положил неистови усилия да бъде разбираем за читателите без специални познания в сферата на осигуряването и финансовите инвестиции, тоест – за преобладаващата част от широката публика. На някои места, упражнението му се е удало и това е чудесно, защото опитите на частните пенсионни фондове да обяснят, колко долни са инсинуациите на разни деятели на Министерството на финансите срещу тях, към този момент се радват на пълен НЕуспех. Хората просто не разбират езика им, а това може да има фатални последици.

На първо място, бившият вицепремиер хвърля ръкавица в лицето на критиците на втория стълб и частните пенсионни фондове, като изоставя дипломатическия тон и казва това, което трябваше да се заяви на висок глас отдавна:

„Или са некомпетентни, или са пристрастни и четат Евангелието, както им е изгодно. Според мен – категорично и двете”. Намери се човек, който да нарече нещата със собствените им имена. В публичното пространство се разхождат хора, които не са отпуснали макар и една пенсия, нито пък са управлявали фонд от капиталопокривната система, но раздават съвети на ляво и на дясно и почти със сила тласкат хората да си прехвърлят парите от втория стълб в първия стълб на социалното осигуряване. Трябваше „ножът да дойде до кокала”, да се разрази невъобразимата вакханалия на лъжата, за да извиси някой глас и да каже нещата такива, каквито са.

Николай Василев обяснява по начин, който е разбираем и за хванат от гората човек, че „методиката” на критиците на втория стълб, при която „се взимат 100 лева, инвестирани през 2002 година и се сравняват след две десетилетия е некоректна”. Тя би имала смисъл ако след 2002 година не се добавяха нови суми, а се гледаше само доходността на първоначално инвестираните 100 лева. Само че, нещата стоят по съвсем друг начин – всеки месец се добавят нови вноски, колкото и да са осакатени от властимащите, които изобщо не доведоха дела на вноските във втория стълб до първоначалното ниво, заложено в пенсионната реформа от края на 20-ия век.

По принцип, ние сме свикнали да повтаряме постоянно, че сме най-бедната страна в Европа. Всъщност, изобщо не сме най-бедните, пък и не става дума за бедност – България може да се определи като най-малко богатата държава в ЕС, а не в Европа и толкова. Всичко друго е белетристика.

Та докато се вайкаме, някак си не забелязваме, че доходите в страната продължават да растат, а с тях и вноските по сметките в частните пенсионни фондове нарастват. При това нарастват сериозно. Това са спестени с честен и най-често тежък труд пари, към които отдавна са насочени алчните погледи на съответните текущо управляващи властимащи. Които не могат да понесат факта, че над 12 милиарда лева се „разхождат” из държавата и не са под тяхното мъдро разпореждане. В статията си Николай Василев изказва убеждението си, че ако можеше, правителството незабавно би похарчило парите от сметките на хората в Частните пенсионни фондове, за да вдигне няколко язовирни стени. Някой би го обвинил, че преувеличава и хиперболизира.

Лошата новина е, че не става дума за никакво преувеличение. За мнозина управляващи въпросът за частните пенсионните фондове стои, както дилемата на принц Хамлет във варианта ѝ от известната пиеса на Имо Брешан – „Представянето на Хамлет в Долно Туткаво”. Там актьорът изпълняващ ролята на Хамлет констатира, че на Балканите раздвоението на датския принц „Да бъдеш или не” се трансформира в местното „Или аз него, или той мене”.

С такова интерпретиране на отношенията „изпълнителна власт – частни пенсионни фондове”, особено се отличи доскорошният министър на финансите – г-н Владислав Горанов, който загуби вече това си качество, но нищо не ни гарантира, че следващото завъртане на изборната рулетка няма да ни го върне обратно. Да ни го достави франко Министерството на финансите, с цялата му ненавист към частните пенсионни фондове и с огромния му апетит да налее в пробития казан на първия стълб личните средства на колкото се може повече осигуряващи се във втория стълб. Ако може – най-добре на всичките.

Тук е добре да се върнем към статията на Николай Василев и да установим, че и той, както мнозина други (в това число и аз самата) предупреждава, че на хората, които имат неблагоприятното безкритично да си прехвърлят парите от втория в първия стълб (тоест от частните пенсионни фондове в НОИ), им се обещават по-високи пенсии за време, когато сегашните управници по чисто биологични причини, няма да имат възможността да са отново на власт. Много уместно той напомня:

„Вашите пенсии от НОИ ще зависят от политическата конюнктура и от бъдещите вноски на Вашите деца. Много от децата обаче ще избягат на Запад и ще хранят с осигуровките си тамошните многобройни и също толкова недоволни пенсионери”.

Всъщност, лично аз така и не мога да си обясня как едни и същи хора (деятели на изпълнителната и законодателната власт), от една страна постоянно пъшкат и въздишат за щетите, нанесени от демографската криза и едновременно с това продължават да ни лъжат в очите за важността и пригодността на разходопокривната пенсия от първия стълб. Как става

така, че хем имаме демографска криза, хем управлящите продължават да настояват, че пенсията от първия стълб е свещена. Как при постоянното намаляване и остаряване на населението ще работи схема, при която децата финансират пенсиите на родителите и на прародителите си? Няма ли в един момент това да им стане непосилно?

Всъщност, този момент отдавна е настъпил. Пенсиите отдавна се финансират не само от вноските на работещите, а и от мощен трансфер на средства от бюджета. Ако НОИ беше частна фирма (слава Богу, той не е и няма как да бъде) той отдавна щеше да бъде обявен в несъстоятелност. Тук разбира се, веднага ще чуем воплите на някои „добронамерени“ специалисти по социално осигуряване, които отдавна скандират, че трябва да се увеличат осигурителните вноски и на работници и работодатели, да им се отнемат повече средства в полза на пробития казан, за който стана дума по-горе. Бих посъветвала тези достойни хора да не изпитват търпението ни ...

В България най-голямото бюджетно перо е бюджетът на Общественото осигуряване. Не е нито военният бюджет с неговите самолети и други хвърчила, не е бюджетът на полицията с впечатляващия брой блюстители на реда у нас. Най-много пари отиват за пенсии. „Това е медицински факт“, както би казал Остап Бендер.

В края на 20-ти век, беше предприета пенсионна реформа, която трябваше да помогне на хората, родени след 01 януари 1960 година да имат и допълнителна пенсия от новосъздадения втори стълб на база на пенсионни вноски, събирани в лични сметки на хората от частните пенсионно-осигурителни дружества. Замисълът беше много добър, но изпълнението – далече не толкова интелигентно.

Делът на осигуровките по втория стълб така и не стигна предвиденото с пенсионната реформа. Нещо повече – пенсията на хората, които имат осигуряване по втория стълб се редуцират, намаляват се служебно по безжалостен начин. Министър Сачева признава за редукция от 20 на сто! Само по себе си, това е достатъчно шокиращо, но не е вярно. Редукцията реално е по-висока, като разбира се всяка година числата са различни. Изчисленията на специалистите показват, че пряко сила има основания за редукция до към 7 процента, но НОИ не си поплюва – там работят „на едро“.

В статията на Николай Василев, въпросът за редукцията не е на дневен ред – той използва мястото във вестник „24 часа“, за да обясни обстоятелствено и напоително за невежеството на участниците в организираната (познайте от кого) агитка на критиците на частните пенсионни фондове. В това отношение той дава сериозен принос за популяризирането на азбучни истини, които са неудобни за враговете на втория стълб и частните пенсионни фондове и трябва да бъде изцяло подкрепен.

Но това не прави въпроса за редукцията по-малко важен. С встъпването си в длъжност, министър Сачева отправи доста ясен сигнал, че разбира проблема с редукцията и че ще предприеме действия за нейното намаляване. Не минаха и два дни, откакто тя седна на стола си и тези рационални и правилни намерения сублимираха като йодни пари. Министър Сачева се загрижи за това, да отвори нов „прозорец“ за прехвърляне на пари от втория в първия стълб и напълно забрави за грабежа, извършван с редукцията.

Това никога няма да спре, защото в условията на разходопокривна система и на доминиращ първи стълб, усилията на правителството винаги ще бъдат насочени към плащането на пенсиите днес, а не към осигуряването на възможности хората да натрупат средства за времето, когато те ще трябва да се оттеглят от пазара на труда. Затова и министър Сачева, която изобщо не подозираше в липса на знания за вредоносното действие на редукцията, ни занимава с всичко друго, но не и с прекратяване на грабежа над осигуряващите се във втория стълб.

Само че, това, че министър Сачева е „в час“ не е смекчаващо, а е утежняващо вината обстоятелство. Когато човек знае, че има проблем и го замита под килима, той носи отговорност. Това че познава проблема не го оневинява – напротив.

Затова е от изключително значение да се алармира обществото за надвисналия огромен проблем. И не може да не се съгласим с Николай Василев, който пледира, че правителството трябва да спре да мисли денонощно, как да национализира (да открадне) парите от втория стълб, и да направи точно обратното – да увеличи дела на вноските във втория стълб.

Не само трябва да се съгласим, а на висок глас да заявим, че трябва час по-скоро да се стигне до предвидения с пенсионната реформа дял на вноските във втория стълб, като се намали редукцията на пенсията от първия стълб поне на половина. Проблемът е по-важен от всякакви „апартаментгейтове“ и „къщи в Барселона“, но народът „кълве“ на неща, които може да си представи и които са разбираеми за него. Но в това време, някой се опитва да открадне допълнителните пенсии на хората по оригинален начин – да ги накара сами да се молят, да им бъдат взети.

Investor.bg

✓ Банките ще прилагат насоките на ЕБО за намаляване на кредитния риск

Мякмата ще е в сила от 1 януари 2022 г.

От 1 януари 2022 г. Българската народна банка ще прилага насоките на Европейския банков орган за редуциране на кредитния риск за банки, които прилагат вътрешнорейтингов подход, и имат собствени оценки на загубата при неизпълнение (LGD).

От централната банка съобщават, че насоките се прилагат във връзка с вътрешнорейтинговия подход и в съответствие с европейския регламент, който разрешава на институциите със собствени оценки за LGD, да им се признава кредитната защита с гаранции, както и обезпечената кредитна защита.

В текста се препоръчва компетентните органи и финансовите институции да положат всички усилия за спазване на препоръките.

В насоките е представено становището на Европейския банков орган за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор.

Целта на прилагане на насоките е да се сведат до минимум рисковете при отпускане на заеми, свързани с обезпечена кредитна защита.

От ЕБО уточняват, че ефектите на редуциране на кредитния риск влияят на стойността на експозицията в баланса на банките. Институциите могат да признават застраховките на заеми в зависимост от това дали те изпълняват ефективно ролята на гаранция или на кредитен дериват.

Всяка банка трябва да гарантира, че при споразумение може да ликвидира или придобие обезпечението в разумен срок, включително и в случай на несъстоятелност или неплатежоспособност на длъжника.

Изискванията засягат обезпеченията с недвижими имоти и експозициите за лизинг.

Банките трябва да гарантират, че обезпечението с недвижими имоти се оценява от независим оценител по цена, равна на пазарната или по-ниска от нея.

В страните на ЕС, които са предвидили строги критерии за оценяване на ипотечната заемна стойност, имотите може вместо това да бъдат оценявани от независим оценител по стойност, равна на или по-ниска от ипотечната заемна стойност. Независимият оценител обаче не трябва да взема предвид спекулативни елементи при изчисляване на ипотечната заемна стойност.

От ЕБО препоръчват банките да имат ясни политики за оценка на въздействието на кредитната защита с гаранции върху рисковите параметри. В техните методи трябва да се използват определените специфични методи за всяка от рейтинговите системи.

✓ Забраняват продажбата на всякакви изделия за пушене на деца

Употребата на наргилета от непълнолетни също попада под новите ограничения

Депутатите приеха на първо четене предложението за забрана за продажба на деца на изделия за пушене, различни от тютюневите. Измененията са заложили в Закона за закрила на детето и са внесени от "Воля", съобщава Dnes.bg.

Това включва изделия за пушене, съдържащи тютюн или заместител на тютюн (растения, билки, плодове и изделия в твърдо или течно състояние), които могат да бъдат консумирани чрез процес на горене, нагряване или изпаряване, както и наргилета.

Според вносителите промяната отговаря на необходимостта от превенция на здравето на децата до 18-годишна възраст, чрез въвеждане на допълнително ограничение, свързано с употреба на изделия за пушене, различни от тютюневите изделия. От „Воля“ посочват, че изделията за пушене, различни от тютюневите често са с неясен произход и не попадат под ударите на закона, когато се продават на непълнолетни.

Освен това на пазара се появяват все повече изделия с неясна субстанция. Привидната липса на вредни ефекти стимулират децата да ги използват в неограничени количества. Този тип продукти наподобяват тютюневите и повлияват в една или друга степен на здравето, мотивират се още депутатите от "Воля".

Наказанието за нарушение на разпоредбите, предвидено в законопроекта, е глоба или имуществена санкция от 2000 до 4000 лв. Тя ще важи както при продажбата и предлагането, така и за допускането на употребата от непълнолетни на алкохолни напитки, тютюневи и свързани с тях изделия и изделия за пушене, различни от тютюневите изделия.

Труд

✓ Работодателите все по-често търсят служители над 50 години

Работодателите все по-често предпочитат да наемат хора в предпензионна възраст. От началото на годината и въпреки COVID-кризата, повече от 46 000 души над 55 години са започнали нова работа.

Изследванията на експертите показват, че хората в предпензионна възраст стават все по-предпочитани служители. От началото на 2020 година 46 617 души над 50-годишна възраст са постъпили на работа. Те са с близо 2000 повече в сравнение с 2019-а, съобщи Канал 3.

Отношението към работата на различните поколения също накланя везните в полза на по-възрастните. Според работодателите, хората над 55 години са много по-лоялни, отговорни и по-рядко сменят работното си място. Недостигът на квалифицирани кадри, в някои сектори също спомага за реализацията на по-възрастните хора.

По данни на Агенцията по заетостта над 66% от анкетираните работодатели са склонни да наемат хора над 55 години.

Освен това, около 57 на сто от компаниите предпочитат да назначат работници в предпензионна възраст на ръководни позиции.

✓ Препъникамъни пред икономиката ни

Перфектната буря е налице - какво можем да избегнем?

Доброто разбиране на проблемите означава и добри решения

Грешните инвестиции от годините на бума започват да гърмят

Перфектната буря е налице - глобална здравна пандемия, стопанска криза от порядъка на Голямата депресия и политическа несигурност, обхващаща както Запада, така и Изтока, а на локално ниво - и нас. Целият този взривоопасен коктейл, е пикантно гарниран с исторически невиджана задължнялост на частен и публичен сектор - резултат от безотговорния социално-икономически експеримент с нулеви и отрицателни лихви на централните банки по целия свят. И така вече повече от десетилетие.

Има неща, които обективно не можем да избегнем. Това, че външните пазари се свиват, значи спад за външното търсене за продукцията ни - а статистически това се отразява и като спад в растежа. Нито пък можем да поправим счупената верига на производство и доставки, които слагат метален прът в колелото на международното разделение на труда и

търговията, удряйки по този начин и родните производители, разчитащи на междинни стоки за производствата си. Свиват се поръчките, спадат заетостта на производствения капацитет. Грешните инвестиции от годините на бума изгърмяват.

Значителен натиск отвън може да има и по линия затваряне на цели браншове у нас като развлекателен, хотелиерски и туризъм. Освен чисто икономически неоченимата и щета, социалната изолация се оказва изключително опасна от чисто медицинска гледна точка - без навремени прегледи Ковид от лечима болест се превръща в тежък бич, а други по-опасни и също лечими болести са недолекувани, водейки до летални последици в редица случаи. Бизнесът сам може и трябва да иновира начините, по които предлага стоки и услуги, така че адекватно и с минимален здравен риск да продължи да създава стойност, подsigурявайки съществуването на милиарди хора ли целия свят.

Нямаме особен контрол и над геополитическите сътресения между борещите се за влияние Велики сили - САЩ, Китай, Русия. Противоборства, които със сигурност водят до ескалация на международно недоверие, протекционизъм, напрежение и срив на инвестициите зад граница, както и до колебание при петролните котировки и глобална несигурност. Рисковете за нас са от спиране на предстоящи и започнати проекти в енергийния сектор по линия на тези прения - „Балкански поток“, АЕЦ „Белене“ - което освен пропуснати ползи, води до съвсем реални загуби след вече извършени инвестиции. Напрежението между Турция и ЕС по бежанска линия; сблъсъкът между тях за Либия; дрънкащите оръжия гърци и турци, тлеещата война в Сирия, войната в Нагорни Карабах, застрашаваща възможността за алтернативни доставки на горива от Каспийско море - такива външни невралгични и рискови точки са налице и то съвсем географски близо.

Има неща обаче, които са съвсем в нашия контрол и дето се казва - сами си ги правим. Те не просто не намаляват бремето на кризата - те я удължават и обострят. При разумен подход и трезва оценка, негативите от подобен род стопанско поведение може да се избегнат.

Изтеглянето на нов дълг за около 5 млрд. лева преди две седмици беше показателно. Това, че сега доходността е изкуствено ниска, не биваше да ни подхлъзва и да теглим над предвиденото, задължнявайки извънредно. Вместо да бъдат замразени и орязани държавни разходи, за да няма дефицит, виждаме ръст на заплатите в държавната администрация, а правителството дори се ангажира с 30-годишен дълг, който ще покрие текущ харч, оскъпявайки сметка за данъкоплатеца във времето на фона на възможна краткосрочна емисия за сходен ресурс. Това, че сме в топ три от страните с най-нисък дълг в ЕС е крехко постижение, което трябва да пазим, защото дори то не ни гарантира безпроблемно рефинансиране и изплащане на задълженията - както добре знаят и румънци, и руснаци, фалирали относително скоро с около десетина процента дълг спрямо БВП. А догодина предстои сериозно съфинансиране по европейски програми, което също ще добави стрес за системата.

Факт е, че самата среда е подвеждаща - МВФ натиска за повече правителствени разходи като лек срещу кризата, ЕК облекчава рестрикции от критериите си от Пакта за стабилност и растеж - награждавайки разгулните Франция и Италия за безразсъдството им. В този дух са и предложенията у нас за промени в Закона за публичните финанси, с които най-общо ще можем да увеличим дефицита от 2 на 3 процента, а от разходите фиксирани до 40% от БВП да отпаднат европейските средства, както и националното съфинансиране. Това значи - още картбланш за държавен харч и то когато икономиката се нуждае от повече ресурс за частни инвестиции и частно потребление. Реално по-опасното от двете предложения е второто - за ефективния ръст на държавните разходи като дял от БВП. С него слонът в стъкларския магазин не просто стои в средата на стаята, а направо си полягва, полагайки задните си части върху касата.

Всякакви идеи на синдикатите и левите партии за повишаване на преките данъци са еквивалентни на пускане на кръв, вместо преливането и. Днес имаме нужда от валидиране на спестяванията, за да се стимулира растежа - не от наказването им, каквото по същество е увеличението на преките данъци. В комбинация с административното вдигане на МРЗ и то когато производителността пада, ефектът е: взрив на пазара труда, изразен в силен ръст на безработица и спад в заетостта. Просто забраняваме на слабоквалифицираните да работят, а бизнесът да ги наема.

Ключово е икономическата криза да не става финансова. Родната банкова система е с добри буферни показатели за ликвидност и капитал, но лошата стопанска конюнктура неизбежно води и до ръст на необслужвани и просрочени кредити. Ефект засега омекотен, заради отсрочията по т. нар. Мораториум. Осреднената снимка на сектора обаче е подвеждаща, защото предизвикателства при един играч, ще засегнат всички, включително ще създадат натиск и върху стабилността на хазната.

В този смисъл ходове на законодателя като гласуваните промени в Закона за задълженията и договорите, с които се въвежда 10-годишна абсолютна давност за задълженията на физически лица, които де факто отпадат след този период - са необмислени и без добра оценка. Вместо читав „закон за частния фалит“, с който да се реши проблемът за „вечните длъжници“, между капките се прокарват промени на парче, които не са съобразени с реалистичните срокове, ще доведат до оскъпяване на кредита и прехвърляне на проблема от болната на здравата глава, отваряйки широко врата за злоупотреби и измами. И то с риск за спестителите, с чиито трудноизкарани спестявания се финансира растежа и кредита в икономиката.

Не на последно място е политическият риск. Нестабилната и непрогнозируема политическа среда гони инвеститорите и създават режимна несигурност. Това повишава рисковия профил на икономиката ни, а оттам и куп негативи, намаляващи конкурентоспособността ни на международната арена.

България навлиза в любопитен исторически етап - микс от глобална икономическа, здравна и политическа кризи, които рядко съжителстват заедно и то в такъв магнитут. Трезвият анализ и оценката за рисковете, които носят със себе си тези кризи, ще ни помогнат да преминем по-уверено и устойчиво през тях. А доброто разбиране на проблемите означава и добри решения, вместо удължаване и изостряне на агонията - каквито случаи сме виждали в стопанската и социалната история многократно.

✓ Данъчен консулт на "Труд": Данъци за фирмени коли, ползвани и за лични нужди

Много фирми използват служебните коли и за лични нужди на шефовете или работниците. Затова в рубриката на "Труд" "Данъчна консултация" представяме позицията на НАП за това какъв е режимът за облагане в тези случаи.

"Х" ООД има лек автомобил с 6+1 места, купен с начислен ДДС. Автомобилът се ползва за основната дейност на дружеството и за лични цели. Поставени са следните въпроси:

1. Дружеството има ли право на данъчен кредит за автомобила и разходите за експлоатация?
2. Необходимо ли е да се изготвя пътен лист/пътна книжка, ако е възприет метод за определяне на личното ползване на база чл.215а, ал.2, т.2 от ЗКПО - 50%? Признават ли се за разход амортизацията на автомобила, застраховки и винетки?

По отношение на ЗДДС:

С чл.71а и чл.71б от ЗДДС се въвежда правилото за приспадане на данъчен кредит, пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност, когато съответните стоки, представляващи дълготрайни активи, се използват както за независима икономическа дейност, така и за личните нужди на данъчно задълженото лице или за нуждите на собственика, на неговите работници и служители.

Ако още при придобиването на дълготраен актив данъчно задълженото лице знае, че стоката ще се използва и за лични нужди, то няма право да ползва пълен данъчен кредит. То трябва да определи, съгласно чл.71а, ал.1-4 и чл.71б от ЗДДС, правото си на данъчен кредит съобразно пропорцията на използване за целите на независимата икономическа дейност спрямо общото използване. Тъй като при придобиване на стоката е невъзможно да се определи точна пропорция, данъчно задълженото лице следва да направи прогнозна такава. Пропорцията следва да се основава на критерий за разпределение, който осигурява възможно най-точно определянето на данъка с право на данъчен кредит. Според чл.61б от Правилника за прилагане на Закона за ДДС такъв критерий е всеки разумен времеви или количествен критерий или комбинация от двата, който отчита степента на използване за независима икономическа дейност на съответната стока.

Съгласно чл.79а от ЗДДС, за дълготрайни активи, за всяка от годините, следващи годината на упражняване на право на данъчен кредит, през която настъпи изменение в използването на стоката, размерът на ползвания данъчен кредит се коригира съобразно посочените в закона формули. Това означава, че ако сте придобили автомобила през 2020 г., трябва да следите използването му за служебни и лични цели през следващите четири години от 2021 до 2024 г. Ако в някоя от тези години има промяна в използването за служебни цели (различно от 50%) следва да се извърши годишна корекция на ползвания данъчен кредит за всяка от годините, следваща годината на упражняване на правото на данъчен кредит. Формулата за преизчисляване на данъчния кредит за автомобила е разписана в чл.79а, ал.3, т.2, буква "г" от ЗДДС.

Съгласно чл.79а, ал.4 от ЗДДС, корекцията се извършва в последния данъчен период на годината, през която са настъпили промените, чрез съставяне на протокол за извършената корекция и отразяване на изменението в размера на ползвания данъчен кредит в дневника за покупки и справка-декларацията. Корекцията може да не се извършва, когато е в посока увеличение на ползвания данъчен кредит (чл.79а, ал.6 от закона).

Видно от чл. 71б и 79а от ЗДДС, доколкото е необходимо да се следи използването за служебни цели, е налице задължение да се води документация за използването на автомобила - пътна книжка/пътни листи.

На основание чл.9, ал.5 от ЗДДС, след като при придобиването на автомобила е приложен чл.71б от закона, ползването за лични цели няма да се облага с данък. Ако при придобиване на автомобила не се приложи чл.71б от закона, то приложение ще намери чл.9, ал.3, т.1 от ЗДДС и ще възникне задължение за начисляване на ДДС. Според чл.25, ал.3, т.7 от ЗДДС данъчното събитие в този случай възниква на последния ден от месеца, през който е предоставена услугата по чл.9, ал.3, т. 1 и 2, а данъчната основа ще се определи по реда на изр. второ на чл.27, ал.2 от закона.

За експлоатационните разходи (за гориво, поддръжка, резервни части, технически прегледи и т. н.), можете да упражните право на данъчен кредит:

- чрез общите правила на закона - пълен или частичен (според начина на използването им за облагаеми доставки в икономическата дейност) и да начислявате ДДС за личното ползване съгласно чл.9, ал.3, т.1 от ЗДДС;
- пропорционалното - чрез прилагане на разумен метод за определяне размера на данъка, съответстващ на използването на стоката за извършване само на облагаеми доставки.

По отношение на ЗКПО:

По реда на чл.204, ал.1, т.4 от ЗКПО с 10% данък върху разходите се облагат разходите в натура, свързани със собствени, наети и/или предоставени за ползване активи, предоставени за лично ползване и/или свързани с използване на персонал, от работници, служители и лица, наети по договори за управление и контрол.

Съгласно чл.215а, ал.1 от ЗКПО данъчната основа за определяне на данъка върху разходите по чл.204, ал.1, т.4 от ЗКПО е сумата на разходите в натура, свързани със собствени, наети и/или предоставени за ползване активи, предоставени за лично ползване.

При определяне на данъчната основа за данъка върху разходите в натура съгласно чл.215а, ал.1 и ал.2 от ЗКПО в общия размер на разходите се включват всички счетоводни разходи, които са документално обосновани, за експлоатация на превозното средство, което по основното си предназначение се използва във връзка с предмета на дейност: експлоатационни разходи, разходи за застраховки, местен данък, винетки, паркинг, аксесоари и т. н., като вместо счетоводните разходи за амортизации се вземат предвид данъчните амортизации и също така размерът на данъчния кредит, който е формирал счетоводен разход.

Определението в §1, т.83 от ДР на ЗКПО за "разходи в натура" изисква точно измерване на разходите за лично ползване, които ще представляват данъчната основа за облагане с данък върху разходите. На основание чл.215а, ал.2 от ЗКПО, по отношение на превозните средства разходите се отнасят към личното ползване, като общият размер на всички разходи, свързани с превозното средство, се умножи:

1. по съотношението:

а) между изминатите за лично ползване километри и общите изминати километри от превозното средство, или

б) между часовете на лично ползване и общите часове на използване на превозното средство, или

2. по фиксиран процент (50%).

В конкретния случай е избран вариантът данъчна основа в размер на 50% от общия размер на всички разходи за превозното средство. В случая приложение намира и чл.10, ал.6 от ЗКПО, според който разходите за експлоатация на превозни средства, които се използват както за дейността, така и за лично ползване, се признават за данъчни цели и когато не е издаден пътен лист или друг подобен документ.

Но, ако за целите на ЗДДС водите документация за точното отчитане на тези разходи, няма как да се приеме, че не са налице документи за целите и на ЗКПО, като очевидно в случая е избран методът чрез точно измерване. В този случай данъчната основа за облагане с данък върху разходите следва да бъде определена по реда на чл.215а, ал.2, т.1, б. "а" или б. "б" от ЗКПО, като на база на документите, съставени за целите на ЗДДС за доказване на служебното ползване, ще може да се направи разпределение на разходите между служебно и лично ползване за целите на облагане с данък върху разходите по реда на ЗКПО.

✓ Европейският парламент прие скандалната резолюция за България

Европейският парламент прие предизвикалата скандали резолюция за България с 358 гласа "за", 277 "против" и 56 "въздържал се".

От българските евродепутати "за" е гласувал Радан Кънев от ДСБ и само още шестима от групата на ЕНП, която взе решение да гласува "против", още 12 са гласували "въздържал се".

Всички българи от групата на Прогресивния алианс на социалистите и демократите са гласували "за": президентът на ПЕС Сергей Станишев и Петър Витанов от БСП, Елена Йончева, Иво Христов и Цветелина Пенкова.

Всички евродепутати от ГЕРБ/ЕНП и СДС/ЕНП - Асим Адемов, Александър Йорданов, Андрей Ковачев, Андрей Новаков, Ева Майдел и Емил Радев и двамата от ВМРО/Европейски консерватори и реформисти - Ангел Джамбазки и Андрей Слабаков са гласували "против".

"Въздържал се" са гласували тримата представители на ДПС, които са в групата на либералите "Обнови Европа" - Атидже Алиева-Вели, Илхан Кючук и Искра Михайлова.

Nicaragua (RC9-0317/2020)	694	609	21	64	ADOPTED
Saudi Arabia (RC9-0325/2020)	695	413	49	233	ADOPTED
Railway safety (C9-0212/2020)	695	687	4	4	ADOPTED
Private concessionaires (C9-0211/2020)	694	687	3	4	ADOPTED
Organic production (C9-0286/2020)	694	683	3	8	ADOPTED
Bulgaria (B9-0309/2020)	691	358	277	56	ADOPTED
(A9-0161/2020) Digital Finance	694	542	63	89	ADOPTED

Пълният текст на резолюцията:

B9-0309/2020

Резолюция на Европейския парламент относно принципите на правовата държава и основните права в България (2020/2793(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид членове 2, 3, 4, 6, 7, 9 и 10 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,

– като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека,

- като взе предвид Решение на Комисията от 13 декември 2006 г. за създаване на механизъм за сътрудничество и проверка (МСП) на напредъка на България в постигането на специфични цели в областите на съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност[1], съответните годишни доклади за периода 2007 – 2019 г. и доклада на Комисията от 22 октомври 2019 г. за напредъка на България по МСП (COM(2019)0498),
 - като взе предвид специфичните за България препоръки по линия на европейския семестър, публикувани на 20 май 2020 г. (COM(2020)0502),
 - като взе предвид решението на Европейския съд по правата на човека от 5 ноември 2009 г. по делото Колеви с/у България[2],
 - като взе предвид решението на Европейския съд по правата на човека от 1 юли 2014 г. по делото Димитров и други с/у България[3],
 - като взе предвид становището на Венецианската комисия от 9 декември 2019 г. относно проектите за изменения на българския Наказателно-процесуален кодекс и българския Закон за съдебната власт, що се отнася до наказателните разследвания срещу висши магистрати,
 - като взе предвид становището на Венецианската комисия от 9 октомври 2017 г. относно българския Закон за съдебната власт,
 - като взе предвид съвместното становище на Венецианската комисия и Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) към ОССЕ от 19 юни 2017 г. относно измененията в българския Изборен кодекс,
 - като взе предвид становището на Венецианската комисия от 23 октомври 2015 г. относно проектозакона за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (в областта на съдебната система),
 - като взе предвид решението на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 3 септември 2020 г. относно изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по дела S.Z. с/у България и Колеви с/у България,
 - като взе предвид годишния доклад за 2020 г. на партньорските организации, отправен до платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите,
 - като взе предвид Резолюция 2296 (2019) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 27 юни 2019 г. относно диалога с България след мониторинга,
 - като взе предвид действията на Съвета на Европа срещу икономическите престъпления и корупцията,
 - като взе предвид втория доклад за изпълнение относно България от 6 декември 2019 г., представен от Групата държави срещу корупцията (GRECO) на Съвета на Европа,
 - като взе предвид изявлението на комисаря на Съвета на Европа по правата на човека от 3 септември 2020 г. относно полицейското насилие над журналисти в България, както и нейния доклад след посещението ѝ в България от 25 до 29 ноември 2019 г.,
 - като взе предвид изявлението на представителя на ОССЕ по въпросите на свободата на медиите от 18 март 2020 г. относно бруталното нападение над българския журналист Слави Ангелов,
 - като взе предвид изявлението на председателя на Конференцията на международните неправителствени организации (МНПО) на Съвета на Европа от 9 юли 2020 г. относно предлаганите изменения на българския Закон за юридическите лица с нестопанска цел,
 - като взе предвид съвместното изявление на специалните докладчици на ООН относно расизма и въпросите на малцинствата от 13 май 2020 г.,
 - като взе предвид изявлението от 21 октомври 2019 г. на специалния докладчик на ООН относно насилието срещу жените, неговите причини и последици,
 - като взе предвид неотдавнашните заключителни бележки относно България на органите на ООН по договорите,
 - като взе предвид предложението за нова конституция на Република България, внесено на 17 август 2020 г.,
 - като взе предвид своята резолюция от 3 май 2018 г. относно плурализма и свободата на медиите в Европейския съюз[4],
 - като взе предвид своето разискване относно принципите на правовата държава и основните права в България от 5 октомври 2020 г.,
 - като взе предвид дискусиата, проведена в комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на 10 септември 2020 г. относно настоящото положение във връзка с МСП,
 - като взе предвид размените на мнения, проведени от Групата за наблюдение на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права след нейното създаване от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на 5 септември 2019 г., и по-конкретно размяната на мнения, проведена на 28 август 2020 г. относно положението в България,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че Европейският съюз се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства, и като има предвид, че тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете (член 2 от ДЕС);
- Б. като има предвид, че спазването на принципите на правовата държава и зачитането на демокрацията, правата на човека и основните свободи, както и на ценностите и принципите, заложили в Договорите на ЕС и в международните инструменти в областта на правата на човека, са задължения на Съюза и на неговите държави членки и трябва да бъдат изпълнявани;

В. като има предвид, че член 6, параграф 3 от ДЕС утвърждава, че основните права, гарантирани от ЕКПЧ и произтичащи от конституционните традиции, общи за държавите членки, представляват общи принципи на правото на Съюза;

Г. като има предвид, че Хартата на основните права на Европейския съюз и залегналите в нея принципи са част от първичното право на Съюза;

Д. като има предвид, че свободата на изразяване на мнение и свободата и плурализъмът на медиите са заложени в член 11 от Хартата на основните права и в член 10 от ЕКПЧ;

Е. като има предвид, че независимостта на съдебната власт е основно изискване на демократичния принцип за разделение на властите и е заложена в член 19, параграф 1 от ДЕС, член 47 от Хартата на основните права и член 6 от ЕКПЧ;

Ж. като има предвид, че Съюзът функционира въз основа на презумпцията за взаимното доверие, че държавите членки действат в съответствие с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, залегнали в ЕКПЧ и в Хартата на основните права;

З. като има предвид, че принципите на правовата държава са една от общите ценности, на които се основава Съюзът, и предварително условие за ефективното функциониране на целия Съюз, и като има предвид, че съгласно Договорите Комисията, заедно с Парламента и Съвета, носи отговорност за гарантиране на зачитането на принципите на правовата държава като основна ценност на Съюза, както и на спазването на правото, ценностите и принципите на Съюза;

И. като има предвид, че системният отказ на държава членка да спазва основните ценности на Европейския съюз и Договорите, към които свободно се е присъединила, засяга и заплашва Съюза като цяло; като има предвид, че липсата на реакция при подобна ситуация би уронила доверието в Съюза;

Й. като има предвид, че Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ са установили, че българският Изборен кодекс възпрепятства езиковото многообразие и правото на глас на гражданите, живеещи в чужбина[5];

К. като има предвид, че през изминалите години се съобщава за редица случаи на използване на слово на омразата по адрес на малцинства, включително от страна на министри от правителството; като има предвид, че парламентарният имунитет системно се използва за защита на членове на българското Народно събрание, така че да не носят отговорност за слово на омразата[6];

Л. като има предвид, че през изминалите години се има множество сигнали за злоупотреби с фондове на Съюза в България и те следва да бъдат разследвани изчерпателно; като има предвид, че през изминалите месеци българските граждани станаха свидетели на голям брой твърдения за корупция по високите етажи на властта, някои от които пряко засягаха министър-председателя; като има предвид, че също през изминалите месеци международни медии нееднократно отразяваха възможни връзки между престъпни групи и публични органи в България;

М. като има предвид, че тези разкрития доведоха до големи демонстрации и протести на гражданското общество, които продължават без прекъсване повече от три месеца и при които българите призовават за справедливост, спазване на принципите на правовата държава и независима съдебна власт и протестираат срещу уронването на демокрацията и срещу ширещата се корупция; като има предвид, че исканията на протестиращите включват оставките на правителството и главния прокурор, както и незабавни парламентарни избори; като има предвид, че се твърди, че тези протести са посрещани с непропорционално насилие от страна на правоприлагащите органи;

Н. като има предвид, че министрите на вътрешните работи, на финансите, на икономиката и на туризма подадоха оставки на 15 юли 2020 г., а министърът на правосъдието подаде оставка на 26 август 2020 г.;

О. като има предвид, че министър-председателят обяви, че ще подаде оставка след изборите за Велико народно събрание[7];

П. като има предвид, че продължават да са налице сериозни поводи за безпокойство във връзка с борбата срещу корупцията в България; като има предвид, че това заплашва да урони доверието на гражданите в публичните институции;

Р. като има предвид, че според публикувано през юни 2020 г. специално проучване на Евробарометър за отношението на гражданите на ЕС към корупцията 80% от анкетираните българи считат корупцията за широко разпространена в тяхната страна, а 51% считат, че корупцията се е увеличила през предходните три години;

С. като има предвид, че според индекса за върховенство на закона на World Justice Project за 2020 г. България е класирана на 53-то (и предпоследно за Съюза) място от 128 държави; като има предвид, че според публикувания в началото на тази година индекс на „Трансперънси интернешънъл“ за възприемане на корупцията за 2019 г. България е на дъното на класацията, що се отнася до държавите от Съюза, и се нарежда на 74-то място в света;

Т. като има предвид, че енергичното гражданско общество и плуралистичните медии играят жизненоважна роля за насърчаването на отвореното и плуралистично общество, участието на обществеността в демократичния процес и укрепването на отчетността на правителствата; като има предвид, че свободата на медиите в България се влошава, както е видно от класирането на държавата в докладите, публикувани от „Репортери без граници“; като има предвид, че в публикувания в края на април 2020 г. световен индекс за свобода на печата за 2020 г. България се нарежда на 111-о място в света и на последно място сред държавите – членки на ЕС, за трета поредна година; като има предвид, че платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите съдържа три предупреждения от първа степен за тежки и увреждащи нарушения на свободата на медиите, по които българските органи все още не са дали отговор;

У. като има предвид, че България все още има много институционални пропуски, особено що се отнася до независимостта на съдебната власт – слабости, отчитани от Комисията през годините в нейните доклади по механизма за сътрудничество и проверка (МСП); като има предвид обаче, че в последния доклад по МСП, публикуван на 22 октомври 2019 г., Комисията установи, че напредъкът, показан от България по МСП, е достатъчен, за да бъде на висотата на

ангажиментите, поети при присъединяването към Съюза, и следователно препоръча отмяна на надзорния механизъм; като има предвид, че Комисията все още предстои да вземе окончателно решение за отмяна на МСП, след като вземе предвид забележките на Парламента и Съвета; като има предвид, че в писмо на председателя Сасоли се изразява подкрепа за отмяната на МСП, но се подчертава необходимостта от изпълнение и прилагане на ангажиментите и реформите и се изтъква положението с независимостта на съдебната система, корупцията и свободата на медиите;

Ф. като има предвид, че новият всеобхватен механизъм за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, за който Парламентът се обявява, със своя годишен цикъл на наблюдение, приложим еднакво за всички държави членки, следва да обхваща всички ценности, залегнали в член 2 от ДЕС, и в крайна сметка да замени МСП за Румъния и България;

1. изразява дълбоко съжаление относно факта, че събитията в България доведоха до значително влошаване по отношение на зачитането на принципите на правовата държава, демокрацията и основните права, включително независимостта на съдебната система, разделението на властите, борбата срещу корупцията и свободата на медиите; изразява своята солидарност с българския народ в неговите легитимни искания и стремежи за справедливост, прозрачност, отчетност и демокрация;

2. подчертава, че е от основно значение да се гарантира, че ценностите, изброени в член 2 от ДЕС, се спазват изцяло и че са гарантирани основните права, определени в Хартата на основните права; призовава българските органи да осигурят пълно и безусловно спазване на тези ценности и права;

3. отбелязва предложението за свикване на Велико народно събрание с цел приемане на нова конституция; подчертава, че всяка конституционна реформа следва да бъде предмет на задълбочен и приобщаващ дебат и да се основава на подходящи консултации с всички заинтересовани страни, особено с гражданското общество, както и да бъде приета с най-широкия възможен консенсус; приема за сведение писмото, изпратено от председателя на Народното събрание до председателя на Венецианската комисия на 18 септември 2020 г., с което се представя официално искане за предоставяне на експертна помощ и издаване на становище на Венецианската комисия относно проекта на нова конституция на Република България; призовава българските органи проактивно да търсят оценка от страна на Венецианската комисия и други съответни международни организации във връзка с обсъжданите мерки преди окончателното им одобряване;

4. отбелязва приемането на второ четене на измененията на българския Изборен кодекс; отбелязва със загриженост, че българският парламент понастоящем е в процес на приемане на нов изборен закон, а редовните парламентарни избори трябва да се проведат след не повече от седем месеца; призовава българските органи да осигурят пълно съответствие на изборното законодателство с всички препоръки на Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ, особено що се отнася до стабилността на основополагащите елементи на изборното законодателство, които не следва да подлежат на изменения по-малко от година преди избори;

5. изразява твърдото убеждение, че българският парламент следва да играе основна роля в осигуряването на отчетността на изпълнителната власт и е един от необходимите участници с оглед на контрола чрез взаимозависимост и взаимоограничаване на властите, за да се постигне спазване на принципите на правовата държава; изразява загриженост относно практиката на управляващото мнозинство набързо да приема законодателство, често пъти без необходимите разисквания или консултация със заинтересованите страни; отбелязва много ниското обществено доверие в българския парламент[8]; изразява съжаление относно неотдавна наложените ограничения на журналистите в помещенията на Народното събрание, с които се намаляват техният достъп до парламентаристите и оттам – и възможностите за медиен контрол над работата на законодателния орган;

6. изразява дълбока загриженост, че остават нерешени някои системни въпроси в съдебната система, установени от Европейския съд по правата на човека и Венецианската комисия, по-конкретно за разпоредбите, свързани с Висшия съдебен съвет и главния прокурор – и по-специално липсата на ефективни механизми за отчетност и на функциониращ контрол чрез взаимозависимост и взаимоограничаване по отношение на тяхната работа; настоява българските органи да спазват изцяло съдебната практика на Европейския съд по правата на човека и препоръките на Венецианската комисия и Групата държави срещу корупцията (GRECO), отнасящи се до съдебната система, по-специално по отношение на Висшия съдебен съвет и статута на главния прокурор, за да се осигури независимостта на съдебната система; отбелязва, че в доклада на Комисията от 22 октомври 2019 г. за напредъка на България в рамките на МСП се споменава, че в медиите е имало широк дебат, като някои заинтересовани страни са изразили загриженост относно процедурата за номиниране и основния кандидат за главен прокурор, както и че организации на гражданското общество са организирали улични протести;

7. изразява загриженост във връзка с продължаващата липса на разследвания за корупция по високите етажи, които да водят до осезаеми резултати; отбелязва, че корупцията, неефективността и липсата на отчетност продължават да бъдат широко разпространени проблеми в съдебната система и че общественото доверие в съдебната система продължава да бъде ниско поради впечатлението, че магистратите са податливи на политически натиск и няма равнопоставеност при раздаването на правосъдие; отбелязва увеличени брой разследвания на корупцията по високите етажи, включително по случаи с трансгранични аспекти, образувани срещу високопоставени длъжностни лица и известни обществени фигури; отбелязва със загриженост несъответствията между решенията на съдилищата от първа и от по-горна инстанция, които също така допринасят за липсата на окончателни и ефективни осъдителни присъди; изтъква необходимостта от провеждане на сериозни, независими и активни разследвания и постигане на резултати в борбата с корупцията, организираната престъпност и изпирането на пари, както и от задълбочено проучване на твърденията за корупция по високите етажи след звукозаписите, появили се през лятото на 2020 г., както и във връзка със скандала „Апартаментгейт“, скандала с къщите за гости, аферата с танкера, случая с крайбрежния имот в „Росенец“ и скандала, свързан с

предполагаемото незаконно прехвърляне на пари от Българската банка за развитие, като всички те – взети заедно – говорят за дълбоки и системни слабости във връзка с принципите на правовата държава и антикорупционните мерки в България; освен това изразява загриженост от привлечените по-слабо обществено внимание примери за недостатъци, свързани с принципите на правовата държава в България, например третирането на собствениците на апартаменти в „Сънсет ризорт“ в Поморие; приветства създаването на нова единна агенция за противодействие на корупцията в България; призовава българските органи да гарантират, че агенцията е в състояние да управлява ефективно целия си широк кръг отговорности, включително предотвратяването, разследването и отнемането на незаконно придобито имущество;

8. изразява дълбока загриженост от сериозното влошаване на свободата на медиите в България през последното десетилетие; призовава българските органи да насърчават благоприятна среда за свободата на изразяване на мнение, по-специално като увеличават прозрачността на собствеността върху медиите и предотвратяват прекомерната концентрация на собственост върху медиите и разпространителските мрежи, включително чрез правилно прилагане на съществуващата законодателна рамка, както и чрез отмяна на наказателноправните разпоредби срещу клеветата; подчертава, че е необходимо да се повишат независимостта и ефективността на състава и мандата на Съвета за електронни медии; изразява загриженост относно съобщенията за продължаващата практика на оказване на влияние върху медиите чрез преференциално отпускане на средства на Съюза за приятелски настроени към правителството медии;

9. отбелязва, че защитата на журналистите е от жизненоважен интерес за обществото; призовава българските органи да гарантират защитата на журналистите по всяко време и по този начин да защитават тяхната независимост; решително осъжда случаите, в които критични към правителството журналисти са станали обект на клеветнически кампании, и призовава българските органи да възпрепятстват тези недемократични практики; изразява съжаление относно случаите на насилие срещу репортери и унищожаване на техническото им оборудване; настоятелно призовава българските органи да започнат всеобхватно разследване на всички случаи на насилие срещу журналисти, отразяващи протестите; призовава българските органи да гарантират, че полицейските служители и другите длъжностни лица зачитат свободата на печата и позволяват на журналистите и работещите в медиите да отразяват по безопасен начин демонстрациите; подчертава, че насилието от страна на държавни служители противоречи на задължението на държавите членки да зачитат свободата на печата и да защитават безопасността на журналистите[9];

10. призовава българските органи да разгледат изцяло и изчерпателно всички сигнали, подадени чрез платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите, и да се придържат изцяло към препоръките на комисаря на Съвета на Европа по правата на човека, за да се гарантира безопасна среда за журналистите в България;

11. изразява недвусмислената си подкрепа за българския народ в неговите легитимни искания и стремежи за справедливост, прозрачност, отчетност и демокрация; изразява твърдо убеждение, че мирните демонстрации са основно право във всяка демократична държава, и подкрепя правото на хората да протестират мирно; осъжда всяка форма на насилие срещу мирни демонстрации; подчертава, че свободата на изразяване на мнение и свободата на информацията трябва да се зачитат по всяко време; подчертава, че е неприемливо използването на насилие и непропорционална сила; изразява особена тревога във връзка с твърденията за използване на сила срещу жени и деца, включително деца с увреждания; изразява загриженост във връзка с незаконните и прекомерни одити на частни предприятия, които публично са изразили своята подкрепа за протестите; осъжда насилствената и непропорционална намеса на полицията по време на протестите през юли, август и септември 2020 г.; призовава българските органи да гарантират пълно, прозрачно, безпристрастно и ефективно разследване на действията на полицията;

12. осъжда нехуманните условия в българските затвори, констатирани от Европейския съд по правата на човека, включително наличието на пренаселеност, лоши санитарни и материални условия, ограничени възможности за дейности извън килиите, недостатъчно добри медицински грижи и продължително прилагане на ограничителни режими в местата за лишаване от свобода[10];

13. изразява дълбока загриженост от факта, че след повече от 45 съдебни решения срещу България, произнесени от Европейския съд по правата на човека, българските органи не са спазвали задължението си за провеждане на ефективни разследвания; счита, че тези повтарящи се недостатъци разкриват наличието на системен проблем[11]; подчертава, че според годишния доклад на Съвета на Европа за 2019 г. относно надзора върху изпълнението на решения на Европейския съд по правата на човека има 79 основополагащи съдебни решения срещу България, които не са изпълнени;

14. изразява загриженост, че въпреки съществуването на няколко директиви на ЕС за процесуалните права на заподозрените и обвиняемите, посочени в пътната карта от 2009 г., в България процесуалните права не се зачитат в достатъчна степен; счита, че това оказва дълбоко въздействие върху основните права[12];

15. осъжда всички случаи на слово на омразата, дискриминация и враждебност срещу хора от ромски произход, жени, ЛГБТИ лица и лица, принадлежащи към други малцинствени групи – въпрос, който продължава да буди сериозна загриженост; призовава органите да реагират енергично при случаи на слово на омразата, включително от страна на високопоставени политици, да засилят правната защита срещу дискриминацията и престъпленията от омраза и ефективно да разследват и подлагат на наказателно преследване тези престъпления; приветства съдебната забрана на ежегодния неонацистки „Луков марш“ и започването на разследване на организацията, стояща в основата му – „БНС“; призовава българското правителство да засили сътрудничеството с международните и местните наблюдатели на правата на човека и да предприеме всички необходими мерки за ефективна защита на правата на малцинствата, по-специално правата на свобода на изразяване на мнение и свобода на сдружаване, включително чрез изпълнение на съответните

решения на Европейския съд по правата на човека[13]; призовава българските органи и длъжностни лица да осъждат категорично всички актове на насилие и слово на омразата срещу малцинства;

16. изразява съжаление за атмосферата на враждебност срещу хората от ромски произход в някои населени общности, особено срещу онези, които е трябвало да напуснат домовете си след протестни събирания, насочени срещу техните общности, в няколко селища; изразява съжаление във връзка с тормоза и насилственото прогонване от домовете на роми в района на Войводовиново; призовава органите спешно да вземат мерки за положението на засегнатите лица; счита, че следва да се продължи с решителните мерки за подобряване на общото положение с жилищното настаняване на хората от ромски произход; счита, че е необходимо да се премахне напълно образователната сегрегация на децата от ромски произход; призовава органите да прекратят словото на омраза и расовата дискриминация срещу хора от ромското малцинство в отговор на COVID-19 и да спрат полицейските операции, насочени срещу ромски квартали по време на пандемията;

17. отбелязва решението на Конституционния съд от 27 юли 2018 г. относно несъответствието на Истанбулската конвенция с Конституцията на България; изразява съжаление, че това решение възпрепятства България да ратифицира Конвенцията; изразява дълбока загриженост, че продължава публично да се говори по отрицателен и изопачаващ начин за Конвенцията под влияние на широко разпространената кампания за дезинформация и оклеветяване, която последва негативното отразяване на темата от различни медии, за които се твърди, че имат връзки с правителствени и опозиционни партии; това е още по-обезпокоително поради участието на политици и политически партии, представени в българския парламент; изразява загриженост, че продължаващото отрицателно отношение към Конвенцията допълнително допринася за стигматизирането на уязвимите групи, изложени на риск от основано на пола насилие, чието положение е особено утежнено от COVID-19 и ограничителните мерки в цяла Европа, включително в България, и допълнително одързостява извършителите на престъпления, основани на пола, и им дава усещане за безнаказаност; изразява съжаление, че неотдашните промени в Наказателния кодекс, които въведоха по-строги наказания за насилието, основано на пола, се оказаха недостатъчни, за да се справят със сложността на проблема и преди всичко да го предотвратят; поради това призовава българските органи да засилят превенцията и борбата срещу домашното насилие, да направят необходимото, за да се даде възможност за ратифициране на Конвенцията от Истанбул, и да въведат колкото е възможно повече елементи от Конвенцията, които съответстват на конституционния ред в България, като същевременно търсят по-широко решение за останалите елементи, както и да увеличат броя на защитените домове и другите социални услуги, необходими за подкрепа на жертвите на домашно насилие;

18. счита, че е необходимо да се премахне дискриминацията срещу лица, основана на тяхната сексуална ориентация или полова идентичност, както в законодателството, така и в практиката във всички области; призовава българските органи да изменят Закона за защита от дискриминация, за да включат изрично половата идентичност като основание за дискриминация; призовава българските органи да изменят действащия Наказателен кодекс, за да включат в обхвата му престъпленията от омраза и словото на омразата въз основа на сексуална ориентация, полова идентичност, изразяване на полова принадлежност и полови белези; призовава българските органи да приложат съответната съдебна практика на Съда на ЕС и на Европейския съд по правата на човека и в този контекст да обърнат внимание на положението на съпрузите и родителите от един и същи пол, за да се гарантира упражняването на правото на недискриминация от правна и фактическа гледна точка и да се създаде подходяща правна рамка, даваща еднакви права на всички двойки;

19. изразява загриженост, че лица, които може да се нуждаят от международна закрила, са били възпрепятствани да влязат на територията на България или експулсирани, понякога с употреба на сила, без възможност да кандидатстват за убежище и без индивидуализирана преценка[14]; изразява особена загриженост от обезпокоителното депортиране на членове на турската опозиция в нарушение на международните договори и въпреки валидните съдебни решения, постановени от компетентни български съдилища[15]; призовава българските органи да гарантират пълно съответствие на законодателството и практиката в областта на убежището с достиженията на правото на ЕС в областта на убежището и Хартата на основните права; призовава Комисията да третира като приоритет производството за установяване на нарушение срещу България;

20. изразява дълбока загриженост от предложените изменения на Закона за юридическите лица с нестопанска цел; тези изменения биха създали силно враждебна среда за организациите на гражданското общество със статут на общественополезни организации, които получават чуждестранно финансиране, и има риск да влязат в противоречие с принципа на свобода на сдружаване и правото на неприкосновеност на личния живот[16]; настоятелно призовава българските органи да разгледат задълбочено установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз в това отношение;

21. отбелязва, че България е постигнала известен напредък по МСП; призовава българското правителство да си сътрудничи с Комисията в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, посочен в ДЕС, за да продължи изпълнението на своите ангажменти; призовава българските органи да се въздържат от провеждане на всякакви едностранни реформи, които биха изложили на риск зачитането на принципите на правовата държава, по-специално независимостта на съдебната власт и разделението на властите; отбелязва, че Комисията е посочила, че все още няма да отмени МСП за България; призовава Комисията да продължи да наблюдава реформата на съдебната система и борбата с корупцията в България в рамките на МСП, докато не се въведе напълно функциониращ механизъм за наблюдение на зачитането на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, приложим еднакво за всички държави членки; освен това призовава Комисията да използва и други налични инструменти, когато е целесъобразно, включително производства за установяване на нарушение, уредбата за укрепване на принципите на правовата държава и бюджетни инструменти, когато такива бъдат налични;

23. подчертава необходимостта българското правителство в сътрудничество с Комисията да гарантира по-строг контрол върху начина, по който се изразходват средствата на Съюза, и незабавно да реагира във връзка с опасенията, че пари на данъкоплатците се използват за обогатяване на кръгове, свързани с управляващата партия;
24. отново изразява своята позиция относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на бюджета на Съюза в случаите на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки[17], включително необходимостта от защита на правата на бенефициерите, и призовава Съвета да започне междуинституционални преговори възможно най-скоро;
25. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, на Съвета, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и на Организацията на обединените нации.

[1] ОВ L 354, 14.12.2006 г., стр. 58.

[2] Решение на Европейския съд по правата на човека от 5 ноември 2009 г., Колеви с/у България (жалба № 1108/02).

[3] Решение на Европейския съд по правата на човека от 1 юли 2014 г., Димитров и други с/у България (жалба № 77938/11).

[4] ОВ С 41, 6.2.2020 г., стр. 64.

[5] Съвместно становище на Венецианската комисия и БДИПЧ към ОССЕ относно измененията в Изборния кодекс в България, 19 юни 2017 г., CDL-AD(2017)016.

[6] Комисар на Съвета на Европа по правата на човека, доклад след посещенията ѝ в България от 25 до 29 ноември 2019 г., 31 март 2020 г., стр. 33 и стр. 38.

[7] <https://www.mediapool.bg/borisov-ostavka-no-pri-izbori-za-veliko-narodno-sabranie-i-nova-konstitutsiya-video-i-palენტекст-news310997.html>

[8] <https://www.gallup-international.bg/43810/public-opinion-political-situation/>

[9] Комисар на Съвета на Европа по правата на човека, изявление, озаглавено „България трябва да разследва полицейското насилие срещу журналисти“, Страсбург, 3 септември 2020 г.

[10] Вж. решенията от 27 януари 2015 г., Нешков и други с/у България (жалба № 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13); от 12 май 2017 г., Симеонови с/у България (жалба № 21980/04); от 21 януари 2016 г., Борис Костадинов с/у България (жалба № 61701/11); от 29 юни 2017 г., Димчо Димов с/у България (№ 2) (жалба № 77248/12); от 17 ноември 2015 г., Димитров и Ридов с/у България (жалба № 34846/08) и от 5 октомври 2017 г., Кормев с/у България (жалба № 39014/12).

[11] Вж. решение на Европейския съд по правата на човека от 3 март 2015 г., S.Z. с/у България (жалба № 29263/12).

[12] Вж. най-новите доклади от редовните посещения на Европейския комитет против изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание.

[13] Решения от 19 януари 2006 г., Обединена македонска организация Илинден и други с/у България (жалба № 59491/00); 18 октомври 2011 г., Обединена македонска организация Илинден и други с/у България (№ 2) (жалба № 34960/04); 11 януари 2018 г., Обединена македонска организация Илинден и други с/у България (№ 3) (жалба № 29496/16) и от 11 януари 2018 г., Йордан Иванов и други с/у България (жалба № 70502/13).

[14] Комитет на ООН по правата на човека, Заклучителни наблюдения по четвъртия периодичен доклад на България, 15 ноември 2018 г., параграфи 29 и 30.

[15] Европейски съд по правата на човека, висяща жалба, Абдула Буюк с/у България (жалба № 23843/17); Държавен департамент на САЩ, Бюро за демокрация, права на човека и труд, Доклад за правата на човека в България за 2016 г., стр. 16.

[16] Съвет на Европа, изявление на председателя на Конференцията на международните неправителствени организации, „Предложените изменения на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в България пораждаат безпокойство“, 9 юли 2020 г.

[17] Приети текстове, P8_TA(2019)0349.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Журналист: Бюджетният дефицит не е прокрустово ложе

Димитър Събев, икономически журналист, «Светът е бизнес»

Със сигурност в бюджета за 2021 г. ще бъде заложен дефицит, вероятно около 3%. Това каза Димитър Събев, икономически журналист, в предаването „Светът е бизнес“ с водещ Ивайло Лаков.

Събев отбеляза, че дефицитът е инструмент за гъвкава икономическа политика, въпросът е как и защо ще бъде харчен освободеният с негова помощ публичен ресурс.

“Бюджетният дефицит не е прокрустово ложе”.

“Не е разумно да се разтварят широко кесии, особено при положение, че общественото доверие към държавните политики не е никак високо. В случая можем да кажем, че само се ощеляваме, когато държим да имаме толкова чудесни макроикономически показатели”, изтъкна журналистът.

Той посочи, че одобрява идеята за по-гъвкаво отношение към дефицита като антикризисна мярка, но ще бъде критичен към начина, по който се харчат публичните средства.

“В Бюджет 2021 г. почти със сигурност ще излезем на дефицит. И излишъкът, и дефицитът отразяват нагласите на управляващите. До 2019 г. нагласите бяха, че малките страни в Източна Европа трябва да поддържат

бюджетни излишъци. В момента нагласите са, че дефицитите са разрешени, вероятно ще се вмъкнем в очакваните 3%".

Събев коментира и приложените от правителството антикризисните мерки до момента. Той посочи, че според бизнеса мярката за запазване на заетостта 60 на 40 е неефективна и пренасочва пари към сектори с ниска добавена стойност в икономиката.

В глобален мащаб журналистът изтъкна силното икономическо представяне на Китай, като посочи, че коронакризата може да направи страната по-силна отпреди. Той добави, че за сметка на това ролята на Европа в света отслабва, тъй като тя не може да приеме промените.

✓ Пшеницата на международните борси се търгува на 5-годишен връх

Различни причини поддържат високи цените на част от борсово търгуваните стоки

Цените на контрактите за пшеница на световните борсови пазари продължават своето възходящо движение и през тази седмица, докато сухото време заплашва насажденията в Америка и района на Черно море. Цените на фючърсите върху американската пшеница се задържат на най-високото си ниво за последните 5 години, а пазарните стойности на зърното отчитат също рекордно седмично повишение от 4%.

На борсата в Чикаго пшеницата се търгува за 607.25 долара за бушел за контракти с доставка през декември. За сравнение година по-рано цената ѝ беше 500.25 долара за бушел, което е поскъпване с 21% за година.

"Цените на пшеницата са подкрепени от мрачните перспективи културите в големи части от районите на САЩ и източните части на Черно море през 2021 г.", пише Тобин Горей, стратег на Commonwealth Bank of Australia в бележка.

Липсата на дъжд в равнините на САЩ, която вреди на развитието на пшеницата, може да продължи и през следващата две седмици, смятат от Commodity Weather Group. В Източна Украйна някои области записват рекордна суша от средата на юли, докато в Русия, някои региони отчитат най-дългия период без дъжд от три десетилетия. В Южна Америка и Аржентина също се очаква суша, заявиха от StoneX.

„Самото време прави тази ситуация по-трудна, дори ако прогнозите не се променят“, пише Горей. По думите му сезонът за отглеждане на пшенични култури е много кратък, а сушата го съкращава допълнително.

Ако трябваше да избера период, за рали в международните стойности на пшеницата, щях да избера последното тримесечие. Рали в края на годината позволява на производителите да се възползват от по-високи задгранични стойности.

Това пише Андрю Уитърлол от Thomas Elder Markets. Според него ръста в цените на пшеницата се дължи предимно на Русия. "Като най-големият износител на пшеница в света, това, което се случва в Русия, сега е основният двигател на ценообразуването - за добро или лошо", смята той.

Не винаги е било така, не много отдавна Русия беше нетен вносител на селскостопанска продукция. Нарастването на производството на руска пшеница се дължи на много фактори, включително добиви, увеличени площи, климат и техники за напредък.

Въпреки това един от важните двигатели на добива на пшеница е увеличаването на насажденията през зимата отчасти поради подобряването на климата. Реколтата от зимна пшеница има тенденция да има много по-висок добив, но сега всичко е заплашено то сушата.

Според Анди Хеч освен климатичните условия цените на зърнените култури са повлияни и от нарастващото търсене на храна. "Всяко тримесечие световното население се увеличава с около 20 милиона души. В началото на този век на нашата планета имаше около шест милиарда усти. В края на миналата седмица този брой е над 7,678 милиарда - почти 28-процентов ръст за две десетилетия. Експоненциалният темп на нарастване на населението означава, че повече хора се нуждаят от повече хранителни продукти всеки ден", пише той в свой коментар за Investing.com.

Страната на предлагането на уравнението за храна трябва да е в крак с постоянно нарастващото търсене. Следователно, променливостта на доставките поради времето може да предизвика периоди на изключителна волатилност на фючърните пазари на зърно и маслодайни семена през следващите години, ако доставките станат оскъдни.

Хеч обособява и три причини, поради които 2021 г. може да бъде бича година за цените на зърното и маслодайните семена. Първата причина за възходяща перспектива на селскостопанските пазари през 2021 г. е демографските данни. Основното уравнение ни казва, че нестабилността на предлагането и постоянно нарастващото търсене е основна предпоставка за значителни промени в цените. От 2012 г. насам населението в световен мащаб е нараснало с 640 милиона души.

Втората причина е скорошната тенденция в щатския долар. Доларът е ценовият механизъм за повечето стоки и пазарите на зърно и маслодайни семена не правят изключение. Поевтиняващият долар има тенденция да тласка цените на суровините нагоре. И трето: в края на август членовете на Федералния резерв на САЩ заявиха, че са готови да толерират по-високи нива на инфлация през следващите месеци и години. Скоро след това подобна позиция заеха и от ЕЦБ. По-високата инфлация също подкрепя нарастващите цени на суровините.

По данни от седмичния обзор на Софийска стокова борса АД през миналата седмица пшеницата в САЩ е поскъпнала с 10 долара до 260 щ.д./тон, записвайки най-силния си седмичен ръст от 2015 г. насам. В същото време пазарните стойности на пшеницата във Франция са нараснали със 7 евро до 203 евро/тон. Цените и в Украйна и в Русия, които наскоро отчетоха значителен ръст сега спадат слабо съответно с 1 и 2 долара до 232 и 233 щ.д./тон.

В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД повечето от офертите остават на предишните ценови равнища. Хлебна пшеница се търси на 310 лв./тон, предлагането е с малка разлика на 320 -330 лв./тон. Фуражната се търси на 300 лв./тон.

Що се отнася до другите основни зърнени контракти при царевицата цените все още се движат синусоидално докато се калибрират спрямо търсенето и предлагането, така че тази седмица след предишния спад те отново нарастват с 8 долара в Чикаго до 200 щ.д./тон, и 4 долара в Украйна до 199 щ.д./тон. Ечемикът в Украйна също поскъпва с 4 долара, а във Франция промяната е също възходяща и съответните котировки са 199 щ.д./т и 183 евро/тон. При рапицата в Европейския съюз /Euronext/ след седмици на повишение и понижение, сега няма промяна и цената остана 380,75 евро/тон.

Нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам до преди половин месец вървеше стръмно нагоре, последва срив и тези дни отново поевтиняване с минус 45 долара до 935 щ.д./тон, а рафинираната захар поскъпва едва доловимо с 0,80 долара до 375 щ.д./тон на борсата в Лондон, показват още данните от седмичния обзор на Софийска стокова борса АД.

Участниците на пазара насочват вниманието си към ежемесечния доклад на Министерството на земеделието в САЩ за световното предлагане и търсене и отчетите за растителната продукция, които трябва да бъдат публикувани по-късно в петък.

✓ **Защо централните банки променят позициите си за дигиталните валути?**

Доскоро институциите не гледаха сериозно на криптовалутите, но проекта за Либра на Facebook промени всичко
Светът на криптовалутите се развива зашеметяващо. До неотдавна биткойн, първата криптовалута в света, се разглеждаше като сфера на интерес на анархисти и дилъри на наркотици и тогава за централните банкери в света беше лесно да стоят на разстояние. Това се промени бързо, след като Facebook започна да обмисля създаването на своя собствена цифрова валута – т.нр. Либра. Изведнъж концепцията започна да се разглежда едновременно като практична и като потенциална заплаха за съществуващите парични режими. Централните банки на Китай, еврозоната, Бахамските острови и други правят опити в тази посока, докато други, включително Федералният резерв на САЩ и Централната банка на Великобритания и Северна Ирландия още проучват възможностите, припомня Bloomberg.

Какво беше толкова тревожно около Либра?

Повечето криптовалути, като биткойн и етер, редовно изпитват колебания в цените си, които ги правят неподходящи като средство за размяна. Либра е замислена като стейбълкойн - виртуална валута, чиято стойност е обвързана с тази на някой актив с ниска волатилност. Най-популярният стейбълкойн - тетер - е обвързан с американския долар. Предложението на Facebook е изправено пред много препятствия, но понятието за алтернативна валута, използвана в глобален мащаб, бързо се възприема от регулаторите като заплаха за националния суверенитет, неприкосновеността на личния живот, финансовата стабилност и способността на централните банки да провеждат парична политика.

Каква би била дигиталната валута на централната банка?

По-скоро нещо като Либра, отколкото като биткойн, който бе създаден въз основа на вярата в превъзходството на финансова система извън централизирания контрол. Въпреки това централните банки от Саудитска Арабия до Тайланд предвиждат да използват същата технология, разработена за биткойн, известна като блокчейн. Но вместо за насърчаване на анонимността банките предвиждат да използват блокчейн по такъв начин, че да си осигурят надзор.

Какво обмислят централните банки?

Има два основни пътя, по които могат да поемат централните банки. При единия достъпът до цифровата валута ще бъде ограничен до банки и други финансови институции и целта ще бъде да се направят потоците от плащания в рамките на съществуващата финансова система по-бързи и по-евтини. А при втория цифровите валути на централната банка или CBDC биха били емитирани директно за населението. В последния случай централните банки биха могли да поемат отговорност за извършване на надлежна проверка на клиентите, като трябва да гарантират изпълнението на изискванията за изпиране на пари и финансиране на тероризма, както и предоставяне на данъчна информация.

Къде вече се правят опити?

Някои от островите в Източните Кариби, включително Гренада и Сейнт Китс и Невис, които споделят една обща централна банка, вече пуснаха собствена цифрова валута, която сега се тества от потребители и търговци. Но първата голяма централна банка, която ще предприеме този ход в голям мащаб, вероятно ще бъде Китайската народна банка (РВОС). След години на проучване на темата, РВОС през април даде зелена светлина на някои търговски кредитори да провеждат вътрешни тестове за хипотетично използване на цифровия юан.

В някои области са започнали пилотни тестове, насочени към потребителите - например в McDonald's в район на около 100 км. югозападно от Пекин, става ясно от информация на вестник Global Times. Европейската централна банка обяви своя собствена експериментална фаза, както и публични консултации, след като наскоро централните банкери подчертаха необходимостта да бъдат в крак с технологичните тенденции, отчасти поради рисковете, породени от протекционизма и пандемииите. Швеция, Уругвай, Южна Африка и Швейцария са други страни, които активно проучват дигиталните възможности.

А кой не го прави?

От една страна, Фед бавно се поддава на идеята за цифрова валута, но интересът му се повиши напоследък, тъй като започна експерименти с хипотетичен дигитален долар за изследователски цели. И все пак институцията не се е ангажирала да проучи законността и осъществимостта на дигиталната валута с правителството и заинтересованите страни. Централната банка на Япония също така даде да се разбере, че не планира да издава цифрова валута към този момент, но важни промени сред служителите й тази година предполагат, че служителите искат поне да проучат въпроса по-задълбочено.

Какви биха били предимствата?

Ако централните банки могат да преодолеят техническите затруднения, цифровите валути биха могли да позволят по-бързи и по-евтини парични преводи през границите и биха могли да подобрят достъпа до законни платежни средства в страни, където паричните запаси намаляват. Документ на Световния икономически форум предполага, че новите валути могат да предложат на инвеститорите на дребно по-безопасни места за спестяване, ако това им позволява да създават сметки в централната си банка и биха могли да намалят разходите, които в момента оставят около 1,7 милиарда души без банкови услуги. Някои икономисти дори твърдят, че официалните дигитални валути биха могли да направят паричната политика по-ефективна, като позволят директно преминаване през лихвените проценти.

Управителят на ЕЦБ Кристин Лагард твърди, че дигиталното евро може да стане особено важно на фона на нарастването на протекционистските политики, ако те доведат до нарушаване на предимно чуждестранните платежни услуги в Европа. За Китай цифровата валута предлага възможен начин да бъде в крак и да контролира бързо цифровизиращата се икономика. От друга страна, това също може да даде на правителството допълнителен инструмент за надзор.

Какъв е недостатъкът?

Рисковете пред емитирането и управлението на дигитални валути са значителни. В зависимост от модела на CBDC, централните банки рискуват да обезсмислят съществуването на търговските банки, жизненоважен източник на финансиране за реалната икономика, и да поемат преките рискове и усложнения при банкирането на дребно. Проблемите при управлението на бизнес, който е нов за тях, могат да подкопаят общественото доверие, на което централните банки разчитат, за да извършват от време на време непопулярни действия като повишаване на лихвените проценти. Също така някои изследователи изразиха съмнения относно това дали настоящата блокчейн технология ще бъде в състояние да поддържа голям обем едновременни трансакции. Официален представител на Китайската народна банка заяви, че изследванията му показват, че капацитетът на блокчейн при биткойн е спаднал доста под пиковото търсене през 2018 г. от 92 771 трансакции в секунда. Други проучвания са установили, че етер обработва средно 15 трансакции в секунда, докато мрежата на Visa може да обработва 24 000 такива в секунда.

Дали това не е само финансова мода?

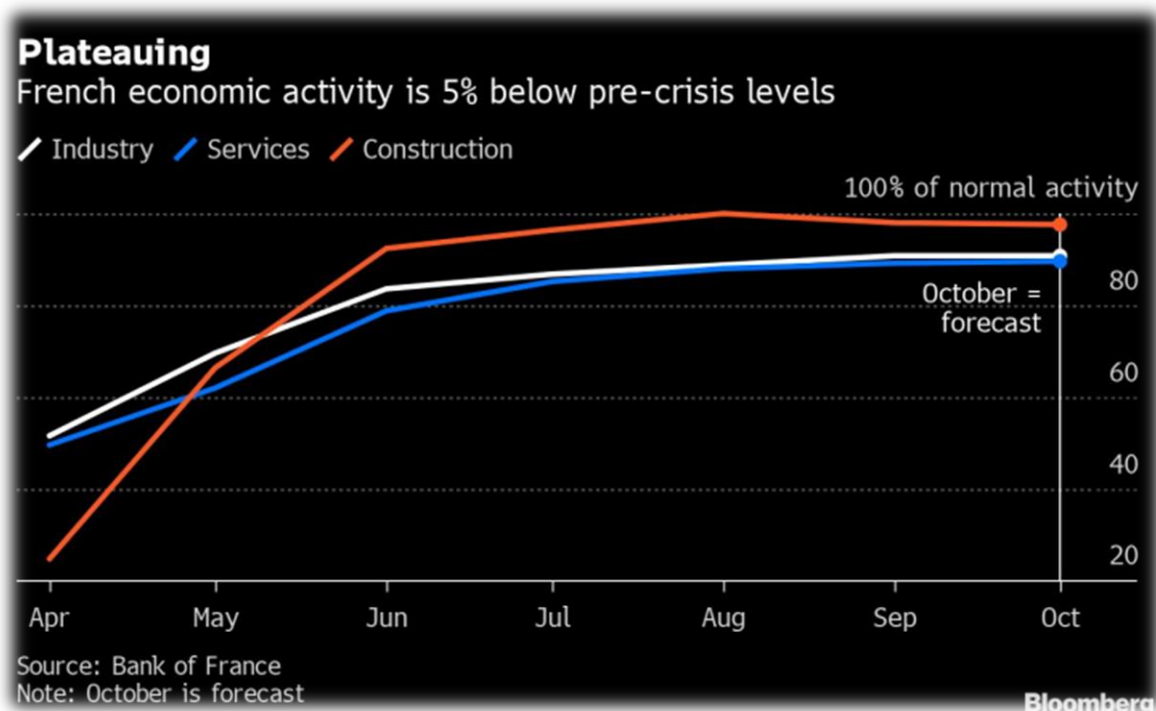
Агустин Карстенс, бившият гуверньор на Централната банка на Мексико, който сега е генерален мениджър на Банката за международни разплащания, т.нар. централна банка за централни банки, заяви през март 2019 г., че досега изследванията и експериментите не са успели да представят убедителни аргументи за дигитални валути на ниво централна банка. Но седмицата след обявяването на Либра, Карстенс каза, че дигиталните валути могат да се появят „по-рано, отколкото си мислим“. От Централната банка на Великобритания и Северна Ирландия наскоро обявиха, че изследват необходимостта от създаване на цифрова валута, а според управителя Андрю Бейли, страната ще се насочи към някаква цифрова валута след няколко години.

✓ Възстановяването на френската икономика е в застой

Това заявиха от централната банка на страната

Френската икономическа активност е изпаднала в застой на ниво с 5% по-ниско от това преди кризата, заявиха от централната банка на страната.

Ежемесечното проучване на Френската централна банка сред около 8500 компании показва слабо изменение между август и септември в нивото на активност в промишлеността, услугите и строителството. Коментарите на бизнес лидерите за перспективите показват, че и през октомври не се очакват силни ръстове, предава Bloomberg.

Френската икономическа активност е с 5% по-ниска отколкото преди кризата. Графика: Bloomberg

След резкия отскок, когато правителството облекчи мерките срещу коронавируса през май, френската икономика показва признаци на слабост през последните седмици. Възобновяването на ръста в броя на случаите на коронавирус и връщането на част от ограниченията в някои области правят бизнеса и потребителите все по-предпазливи по отношение на близкото бъдеще, показват проучвания.

Управителят на Европейската централна банка Кристин Лагард също изрази загриженост. Тази седмица тя предупреди, че V-образното възстановяване, „за което всички ние копнеехме и се надявахме“ в еврозоната, ще развие „втори клон“ и посочи положението на Франция и Испания като особено тревожно.

Френският президент Еманюел Макрон заяви късно в сряда, че правителството му ще обяви още ограничения в четвъртък, подобни на тези в Марсилия и Париж, където баровете бяха затворени.

„Когато ги питаме за октомври, компаниите като цяло са предпазливи: те очакват дейността им отново да бъде стабилна, но го казват с по-голяма несигурност, особено в най-засегнатите сектори“, каза гуверньорът на Централната банка на Франция Франсоа Вилерой дьо Гало в коментар пред Agence France Presse.

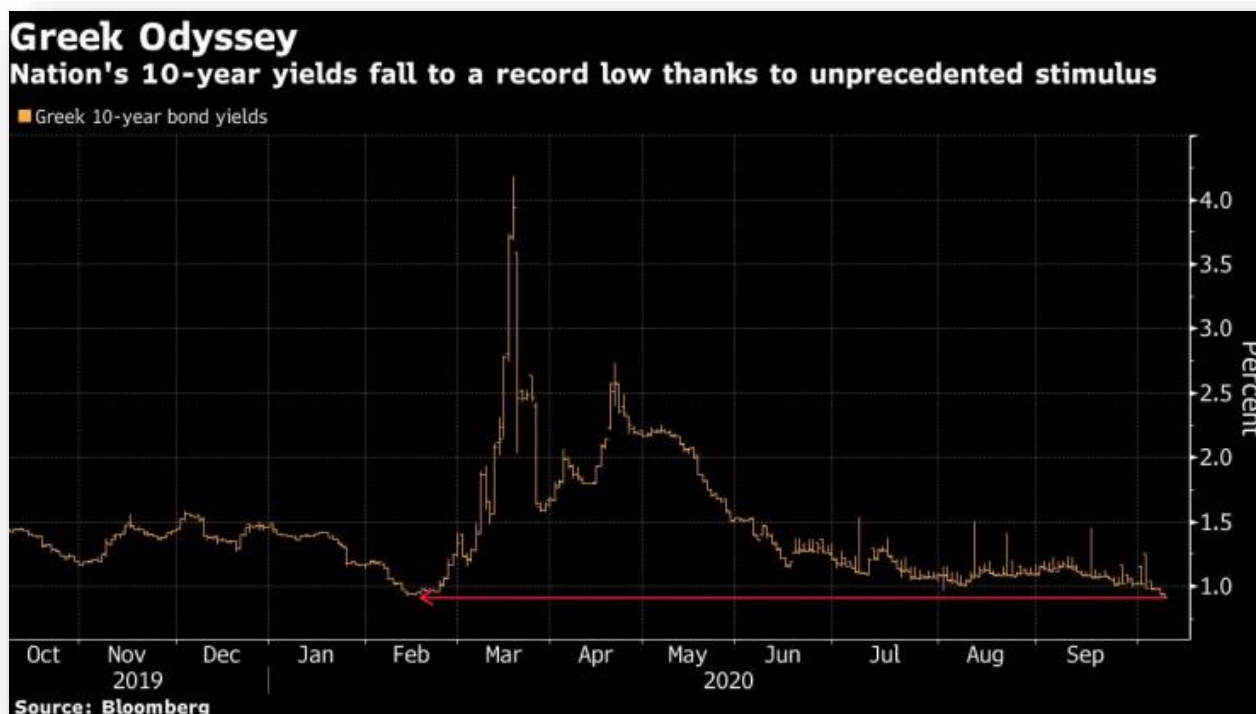
Въпреки застоя във възстановяването през септември, централната банка повтори прогнозата си за отскок от 16% в брутния вътрешен продукт през третото тримесечие, тъй като все още има значителни различия между секторите, посочи от институцията.

✓ **Доходността на гръцките облигации удари рекордно дъно**

Подкрепата от Европейската централна банка и Европейския съюз потушава притесненията на инвеститорите

Доходността на държавните облигации на Гърция спадна до рекордно най-ниско ниво, тъй като подкрепата от Европейската централна банка и Европейския съюз потушава притесненията на инвеститорите за здравето на най-задлъжнялата нация в региона на фона на коронавируса.

Доходността от 10-годишните ценни книжа на страната е спаднала с шест базисни пункта до 0,881% - под предходното най-ниско ниво през февруари. Оттогава гръцкият дълг стана допустим за покупки от ЕЦБ и страната ще получи около 16 милиарда евро (18,8 милиарда долара) от фонда за възстановяване на ЕС под формата на грантове, информира Bloomberg.

Доходността от 10-годишните държавни облигации на Гърция спадна до рекордно най-ниско ниво.

Графика: Bloomberg

Това е драматичен обрат за гръцките пазари на облигации, който още помнят как доходността скочи над 40% в разгара на кризата с държавния дълг преди по-малко от десетилетие.

Помощта от ЕЦБ

Ралито е „в съответствие с колапса на кредитните и срочните премии на европейските пазари и с нарастващите очаквания за облекчаване на ЕЦБ“, заяви Антоан Буве, старши стратег за в ING Groep NV.

Гръцкото правителство очаква съотношението на публичният дълг към БВП да достигне близо до 200% през 2020 г., преди отново да намалее през 2021 г. Представеният в понеделник проектобюджет прогнозира икономически ръст от 7,5% през 2021 г. след рязък спад от 8,2% тази година, главно поради очаквано повишение на инвестициите с 30,4%.

По-нататъшна подкрепа от ЕЦБ може да се очаква по-късно тази година, ако институцията реши да разшири програмата си за изкупуване на облигации. От Goldman Sachs Group прогнозираха увеличение от 400 милиарда евро през декември.

Плитък пазар

Дългът на Гърция все още се оценява като „джънк“ от трите основни агенции за кредитен рейтинг, а обемът на търговията е само част от този преди финансовата криза.

Данните на централната банка на Гърция показват, че оборотът на електронния вторичен пазар на ценни книжа (HDAT) възлиза на 4 милиарда евро през миналия месец в сравнение с пикът му от 136 милиарда евро през септември 2004 г. Това може да направи пазара уязвим на колебанията на цените.

Все пак ралито вероятно ще продължи, смята главния стратег на Danske Bank Пиет Кристиансен, позовавайки се на това, че централните банки продължават да потискат разходите по заемите на фона на пандемията.

Доходност на 2-годишните гръцките облигации също е спаднала до рекордно ниско ниво в четвъртък, понижавайки се с четири базисни пункта до 0,104%.

✓ Чужденци са купили най-много турски активи от 2018 г. насам след повишаването на лихвите

Инвеститорите зад граница са купили турски акции и облигации за 610 милиона долара през миналата седмица

За последната седмица Турция отбелязва най-високия брой закупени облигации и акции от чужденци от началото на 2018 г. насам, пише Bloomberg. Това се дължи на неочакваното увеличение на лихвите, но според анализатори и трейдъри тенденцията едва ли ще бъде устойчива заради геополитическото напрежение.

Инвеститорите зад граница са купили турски облигации и акции за 610 милиона долара през седмицата, приключваща на 2 октомври, става ясно от последните данни на Турската централна банка. Това е най-големият поток на средства от януари 2018 г. насам, като се случва на фона на рекордното понижение на стойността на турската лира спрямо долара, въпреки че централната банка изненадващо повиши основните лихви.

Чуждестранните инвеститори са купували турски активи с най-бърз темп от над две години насам след повишаването на лихвите. Графика: Bloomberg

"Много инвеститори подцениха турските активи или се изтеглиха от тях по време на летните месеци, като сега изглежда отново се завръщат", посочва Найджъл Рендел, анализатор на Medley Global Advisors. "Както обаче показаха събитията през последните няколко дни, турските инвестиции наистина са само за смелите или за онези, които имат необичайната способност да преценяват правилно времето за перфектната покупка и продажба до съвършенство", добавя той.

Инвестициите на турския пазар обаче са пред сериозна заплаха заради внезапно избухналия конфликт между Азербайджан и Армения, в който Турция се противопостави на Русия, подкрепяйки военните действия на азербайджанската армия. Освен това страната планира тестове на руските ракети С-400 в противоречие със САЩ. Турция е замесена и в още един конфликт, като провокира напрежение между Гърция и Кипър за територии в Средиземноморието, и доведе до остри реакции от страна на Европейския съюз.

Резкият спад на лирата обаче може да доведе до сериозни загуби за инвеститорите. "Онези, които натрупаха турски активи през последните дни, може да претърпят загуби", смята Рендел. Стойността на турската лира се понижи до рекордно дъно спрямо долара от 7.94 лири за долар в четвъртък.

Скорошните покупки от чуденци контрастират с общия модел за тази година, като техните нетни продажби на турски облигации и акции достигат 13,4 милиарда долара, докато делът им в държавния дълг в местна валута остава на рекордно ниско ниво от 4,1%.

Повишаването на лихвения процент с 200 базисни пункта на 24 септември даде кураж на някои чуждестранни инвеститори да подновяват покупките си на турски активи заради сигнала, че „може би банката ще провежда конвенционална парична политика“, смята Джулиан Ример, трейдър в Investec Bank в Лондон.

По думите му турското правителство трябва сериозно да подобри дипломатическите си отношения, в противен случай се очаква срив на пазара на акции и облигации.

[БНТ](#)

✓ Габрово спечели наградата на ЕК „Европейски зелен лист 2021“

Габрово спечели екологичната награда на Европейската комисия – „Европейски зелен лист“ за 2021 г. заедно с парична премия от 75 000 евро. Другият носител на приза стана град Лапеенранта от Финландия.

Победителите бяха обявени от Европейския комисар по околната среда, океаните и рибарството Виргиниус Синкевичус на официална церемония снощи. Събитието се излъчваше на живо онлайн от португалския град Лисабон, който е Зелена столица на Европа за 2020 г.

„Този успех е резултат от работата на моя екип и на всички хора, които работят за зелената трансформация на градската среда в Габрово. Вярвахме, че заслужаваме наградата и сме щастливи, че усилията ни бяха високо оценени. Надяваме се, че ще имаме шанс в бъдеще да споделим нашите идеи и проекти с други градове в Европа.“, каза кметът Таня Христова по време на награждаването.

С нея присъстваха председателят на Общинския съвет инж. Климент Кунев, зам.-кметът Мария Йозова и екипът на Община Габрово. В рамките на церемонията френският град Гренобъл беше обявен за следващата Европейска зелена столица за 2022 г.

Това е третото кандидатстване на град Габрово за престижното отличие. От общо 18 участници до финалния етап бяха допуснати пет града, сред които датските Елсинор, Нюборг и Ринкобинг-Скьерн. След първото ниво на техническо оценяване Габрово бе с най-висок резултат от 36 точки. Той е и единственият град от Централна и Източна Европа, който е печелил наградата в нейната петгодишна история.

Акцент в концепцията са постиженията в енергийната ефективност, благоустрояването на градската среда, придобивките в обществения транспорт, разделното събиране на отпадъците и кампаниите с гражданите. С титлата Габрово се ангажира да продължи развитието на екологичните политики и да реализира инициативи за подобряване на околната среда.

Конкурсът „Европейски зелен лист“ е отворен към градове с население между 20 000 и 100 000 души. Инициативата оценява постигането на „зелен растеж“ и отличава града, приложил най-добре зелените идеи. Победителите поемат ролята на посланик и насърчават други градове да последват техния пример.

✓ Водещ автомобилен доставчик инвестира близо 9 млн. лв. и разкрива 350 работни места в София

Министърът на икономиката Лъчезар Борисов връчи сертификат за инвестиция клас „А“ по реда на Закона за насърчване на инвестициите (ЗНИ) на управляващите директори на Бош Инженеринг Център София Константин Конов и Томас Метц. На официалната церемония в Министерството на икономиката присъства още и зам.-министърът на икономиката Стамен Янев.

Сертификатът се връчва за инвестиционния проект „Създаване на БОШ Инженеринг Център София“ в град София. Проектът на „Роберт Бош“ ЕООД е за изграждането на център за софтуерно инженерство на територията на „София Тех Парк“ АД.

Инвестицията е в размер на 8 729 000 лв., като ще бъдат разкрити общо 350 нови работни места за висококвалифицирани специалисти. Целта на Инженеринг Център София (ЕCS) е да се превърне във водещ ИТ и софтуерен глобален доставчик на производителите на автомобили.

Министър Борисов изтъкна, че страната ни е лидер в региона по финансова стабилност, макроикономическо развитие и кредитен рейтинг. Заяви, че инвестицията на „Роберт Бош ГМБХ“, който е водещ световен автомобилен доставчик е поредното доказателство, че България е атрактивна инвестиционна дестинация, особено в сферата на високите технологии и аутомотив индустрията.

Разработването на софтуер за бъдещото развитие на автомобилостроенето в България е повод за привличане и на нови инвеститори. В страната ни има вече над 250 компании свързани с аутомотив сектора, който е един от браншовете, постигащ целите на устойчивото развитие.

Икономическият министър посочи, че за осъществяването на проекта, инвеститорът е заявил ползването на насърчителни мерки по ЗНИ, включващи финансово подпомагане за обучение и за частично възстановяване на направените от инвеститора за негова сметка в качеството му на работодател задължителни осигурителни вноски.

Лъчезар Борисов каза още, че подкрепата е планирана от бюджета на Министерството на икономиката и допълни, че се работи за създаване на допълнителни възможности за подкрепа на инвеститори, изпълняващи значими за икономиката проекти. По думите му, тези мерки имат важен антикризисен ефект по отношение на подпомагането на инвеститорите за запазването и създаването на нови работни места, особено в период на криза.

Константин Конов, управляващ директор на Бош Инженеринг Център София, подчерта, че на днешната дата се отбелязва 1 година откакто официално е открит Инженерният Център.

През тези месеци ние нараснахме около два пъти и имаме много сериозни планове да разширим инвестициите си в България. Доказахме, че не сме аутсорсинг компания, а че имаме потенциала и амбицията да бъдем двигателя на автомобилната индустрия. В Бош Инженеринг Център българи създават автомобилите на бъдещето, които ще ни осигурят един по-безопасен и лесен живот на пътя утре. За нас това е не само цел, но и кауза, която ни обединява и движи напред.

Томас Метц добави, че марката Бош е позната в България от повече от 25 години и към нея има положително отношение във всеки един аспект.

С Бош Инженеринг Център София показахме едно ново лице на компанията тук - на водещ инженеринг център за мобилност в области като автоматизирано шофиране, свързаност, електромобилност и изкуствен интелект. Едно е сигурно - ще продължим да инвестираме в разработването на иновативни решения за мобилност, както и в развитието на хората и екипа. Ще продължим да се разрастваме и чрез привличане и обучение на бъдещи таланти.

Центърът разработва софтуер за автомобилостроенето основно в три направления:

1. Проекти, свързани с изграждането на софтуерни платформи за т.нар. централен компютър в автомобила.
2. Проекти, свързани с автономното управление на автомобилите. Това е софтуер, който използва данните от различни сензори и на базата на сложни алгоритми анализира пътната обстановка и взема решение за управлението на автомобила, замествайки водача.
3. Проекти, свързани с вътрешния мониторинг в автомобила по време на автономно управление. Този софтуер използва данни от камери вътре в автомобила чрез сложни поведенчески алгоритми се следи състоянието на водача и готовността му при нужда да поеме управлението.

Мениджър

✓ Близко половината от парите по 60/40 отиват за преработващия сектор, за туризма – само 10%

Близко половината от парите, отпуснати от държавата по т. нар. мярка 60/40 са били изплатени за предприятия в преработващата промишленост. Това показват изчисления на Мениджър Нюз на база данните от анализ на Националния осигурителен. Мярката е в сила от 13 март, като в началото на месец юли тя продължи да действа при нови условия.

За целия този срок бяха изплатени над 320 млн. лв. за предприятия, които преминават през спад на приходите поради ограниченията, въведени срещу разпространението на COVID-19 у нас.

Данните сочат, че 45% от парите са отишли в преработвателния сектор, където с тях са били запазени около 128 хил. месечни работни места или 46% от всички, финансирани по програмата.

Общо посочените месечни работни места, които са били запазени по мярката са 277 хил. В методологията на НОИ обаче се има предвид едно работно място на месец, което за 7-те месеца от март до края на септември прави общо около 40 хил. души на тези позиции.

За сравнение в най-тежко ударения от ограниченията срещу COVID-19 сектор – този на туризма – са били насочени 4 пъти по-малко пари, които възлизат на около 11% от цялата сума. С нея са били запазени около 38 хил. месечни работни места или 5400 души за целия 7-месечен период.

Суми, изплатени по 60/40 (от 13 март до 29 септември)			
Сектор	Изплатена сума	Брой лица	Средно на лице
Преработващата промишленост	143,256,500	127,936	1,120
Търговия	39,278,100	33,867	1,160
Туризм	36,449,800	37,928	961
Транспорт	26,942,300	25,058	1,075
Добивна промишленост	12,371,300	7,266	1,703
Строителство	12,127,800	8,744	1,387
Култура, спорт	9,087,000	8,401	1,082
Други	41,387,200	27,682	
ОБЩО	320,900,000	276,882	1,159

✓ Пенсионерите без стаж се увеличават с 18% през последните 2 години

Хората в България с навършена пенсионна възраст, но без достатъчно стаж са се увеличили с 18% през последните 2 години. Това показва анализ на Националния осигурителен институт.

Според Кодекса за социално осигуряване лицата, които нямат необходимия стаж – 35 години и 2 месеца за жените и 38 години и 2 месеца за мъжете – могат да получават пенсия след навършване на пенсионна възраст и ако имат поне 15 години стаж. Размерът на тяхната пенсия обаче е минимален. Броят на хората, които получават такава пенсия от 108 хил. в края на 2017 г. до 128 хил. към края на 2019 г. и свидетелства за увеличаващ се брой хора, които вероятно са работили в сивата икономика, без да се осигуряват към държавата.

Общият брой на пенсиите за навършена възраст през разглеждания период се понижава – от 1,28 млн. към края на 2017 г. до 1,22 млн. броя към края на 2019 г. Основната причина за понижаването е плавното покачване на изискуемата навършена възраст и стаж за получаване на пенсия.

Според анализите към края на 2019 г. на всеки 100 лица в работоспособна възраст се падат 34 лица, които получават пенсия. Тенденциите не са оптимистични, отбелязват от НОИ – прогнозите сочат, че след 10 години това съотношение ще достигне 45 към 100, а през 2050 г. – то ще бъде 52 към 100.

За сравнение през 2020 г. над 40% от разходите за пенсионни и други осигурителни плащания идват не от осигурителните вноски, а от други данъчни постъпления. Според бюджета на Държавното обществено осигуряване при разходи за осигуряване от 13,5 млрд. лв. и по-специално разходи за пенсии от 10,6 млрд. лв. приходите от осигурителни пенсионни вноски като част от солидарната система възлизат на само 7,6 млрд. лв.

✓ Две години ръст на заетостта у нас, след което - две години спад

Нарастване на заетостта се очаква в средносрочен план, основно в дейности, свързани с образованието - ръст от 204 000 работни места (9,6 на сто), преработващата промишленост - до 635 000 места, хуманното здравеопазване - 180 000 работни места, строителството - 247 000 и операциите с недвижими имоти - 18,8 хиляди работни места. Това съобщи социалният министър Деница Сачева по време на форум на КНСБ, цитирана от БТА.

През следващите две години се очаква ръст на заетостта по икономически дейности, след което ни очакват две години спад, каза министърът. По думите ѝ, основен принос за намалението ще имат услуги като тези в сектора на търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети, където се очаква спад от 8,2 на сто - до 475 000 заети към 2024 г.

Следват секторите на хотелиерство и ресторантьорство, където се очаква намаление на броя на заетите от 6,4 на сто или номинално 154 000 работни места. В добивната промишленост заетостта се очаква да намалее със 17,9 на сто до 23 000 работни места, а при производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива - спад до 36 000 работни места /6,7 на сто/.

"Прогнозата за търсенето на труда по образователни степени за периода 2020 - 2024 г. показва, че при най-ниско квалифицираните работници се очаква относително слаба динамика в потребността от такива човешки ресурси от страна на работодателите", каза социалният министър.

Прогнозираните спадове на търсенето на труд в определени сектори могат да бъдат компенсирани с ръстове в други, допълни Сачева и отбеляза, че нарастването на броя на позициите за хора с ниска квалификация основно се очаква в сектора на преработващата промишленост, строителството, хуманното здравеопазване, операциите с недвижими имоти. В същото време със спад в търсенето на такива хора ще се характеризират сектори като търговия, добивна промишленост, хотели и ресторанти, доставяне на води, канализационни услуги, административни дейности и други.

Потребността на хора със средно образование се очаква да се свие в средносрочен план и това да се дължи основно на секторите търговия, хотели и ресторанти, добивна промишленост, административни дейности, производство и разпределение на електричество, топлинна енергия и газообразни горива. "Тези спадове не могат да бъдат компенсирани с очаквания ръст в други сектори", коментира Сачева.

За групата с висше образование се очаква ръст в търсенето на труд средносрочно основно в образование, държавно управление, хуманитарно здравеопазване, преработваща промишленост, култура, каза министърът, като уточни, че това нарастване е съпроводено и с очаквания по-нисък брой позиции за хора с висше образование.

✓ Управителят на БНБ единствен в Европа с най-висока оценка в класацията на Global Finance

Управителят на Българската народна банка Димитър Радев е отличен с най-високата оценка "А" в годишната класация на престижното издание Global Finance. Гуверньорът на БНБ е единственият от Европа, който получава тази оценка. В престижната класация, която изданието прави от 1994 г. насам, Радев влиза за трета поредна година.

С оценка като неговата тази година са и централните банкери на Австралия, Южна Корея, Бразилия, Чили, Кувейт и др. В класацията са централни банкери от повече от 90 страни. С едно стъпало по-ниско, с оценка А-, са отличени централните банкери на Чехия, Египет, ръководителят на Федералния резерв на САЩ и др. Оценка се поставят по скала от "А" to "F", като се взимат предвид резултатите и постиженията в области като контрол на инфлацията, цели за икономически растеж, стабилност на валутата, управление на лихвите. "А" е най-високата оценка в скалата. Класацията е в октомврийския брой на Global Finance, както и в дигиталните издания и онлайн в gfmag.com.

В кратко интервю за Global Finance гуверньорът Димитър Радев представя мерките, които БНБ е предприела за минимизиране на икономическото въздействие на пандемията. Публикуваме интервюто с малки съкращения.

Global Finance: Българската народна банка изпълни значителен пакет от мерки за стимулиране на банковите заеми и повишаване на ликвидността във финансовата система. Колко добре тези мерки работят, за да помогнат за минимизиране на икономическото въздействие на пандемията?

Димитър Радев: Разбрахме, че трябва да действваме бързо и решително в самото начало на пандемията за по-нататъшно укрепване на капиталовата позиция и ликвидността на банковата система. За тази цел изпълнихме пакет от мерки за над 8% от БВП, включително капитализация на печалбата за 2019 г., повишена ликвидност чрез намаляване на по-рисковите чуждестранни експозиции на търговските банки и отмяна на увеличението на антицикличния капиталов буфер, планирано за 2020 и 2021 г. Те, в комбинация с фискални мерки, спомогнаха за абсорбиране на пандемичния шок и за облекчаване на финансовите условия за бизнеса и домакинствата. Един от основните инструменти, които използваме, е мораторна схема за плащания по банков заеми до 31 март 2021 г. Входящите данни потвърждават, че нашата банкова система продължава да изпълнява своите посреднически функции безпроблемно в подкрепа на икономиката. През

второто тримесечие, което понесе тежестта на шока след избухването на пандемията, депозитите на фирми и домакинства се увеличиха с 1,6%, а обемът на банковите заеми за домакинствата и малките и средните предприятия се увеличи с 0,8% и 2,2% , съответно. Ние обаче сме напълно наясно, че свързаните с пандемията събития далеч не са приключили и сме готови да приложим допълнителни мерки, ако е необходимо.

Global Finance: Колко дълго мерките, които БНБ въведе за справяне с пандемията, вероятно ще останат в сила?

Димитър Радев: Най-краткият отговор е, толкова дълго, колкото е необходимо. Разбира се, ние следим внимателно икономическата ситуация и тенденциите в банковата система и във всички области, свързани с нашите задачи и отговорности като централна банка. Добрата новина е, че днес знаем много повече в сравнение с преди няколко месеца за икономическите и финансовите разходи на пандемията. Независимо от това, несигурността остава значително висока. Докато се появи по-стабилна перспектива за хода на пандемията, трябва да останем бдителни и готови да действваме.

Global Finance: С колко очаквате да се свие българската икономика през 2020 г. в резултат на пандемията и какви са вашите прогнози за растеж през следващата година?

Димитър Радев: Едно нещо, в което мога да бъда доста уверен, е, че спадът в БВП на България тази година ще бъде по-малък от първоначалните очаквания. Разумно е да се предположи, че нашата икономическа траектория ще следва отблизо, но ще остане относително по-добра от профила на Еврозоната. Сега завършваме работата по актуализираните ни макроикономически прогнози и ще ги публикуваме през октомври. Въпреки че нашите прогнози обикновено са доста предпазливи, не бих се изненадал да видя България сред най-устойчивите икономики в ЕС за 2020 г.

Global Finance: Навлизайки в пандемията, доколко бяхте уверени, че българският банков сектор е силен и добре капитализиран?

Димитър Радев: Банките в България навлязоха в тази ситуация много добре подготвени и устойчиви на всякакви общи показатели. В края на 2019 г. банковата система имаше над 19% коефициент на капитал CET1 и 270% коефициент на покритие на ликвидността. Секторите, които традиционно поддържат висока капиталова адекватност и ликвидност, бяха допълнително засилени през последните години в резултат на прегледите за качество на активите и стрес тестовете, направени от БНБ и ЕЦБ. Мерките на БНБ, отбелязани по-горе, имаха за цел да осигурят още повече предпазни буфери пред безпрецедентния характер на рисковете около пандемията.

Global Finance: Как пандемията повлия на усилията на банките да се интегрират или да се приведат в по-тясна връзка с финансовата инфраструктура на ЕС като част от пътя ви към приемане на еврото в началото на 2023 г.?

Димитър Радев: Противно на някои опасения по-рано тази година, пандемичната ситуация не попречи на нашия напредък към по-задълбочена европейска интеграция. Доста забележително постижение е, че през този период - въпреки огромните икономически, финансови, дори политически усложнения след разпространението на пандемията - успяхме успешно да завършим всички важни проекти за влизане в механизма за обменния курс (ERM II) и в Банковия съюз. Така останахме на пътя към следващия етап, приемайки еврото. Оптималната стратегия за страната е да се стреми да остане в ERM II възможно най-кратко време. Това предполага 2024 г. като година на присъединяване на България към Еврозоната. Разбираемо е обаче, че всеки такъв график е подложен на значителна степен на сложност и несигурност, включваща процесите на развитие в икономиката, финансите и политическия пейзаж, както в Еврозоната, така и в страната. Следователно, фокусът ни като централна банка е върху качеството на процеса, което означава, че трябва да вършим правилните неща, вместо да се фокусираме върху определен срок.

✓ Идват критични месеци за българския бизнес заради отложените плащания

Следващите няколко месеца ще са критични за част от българските компании, тъй като приключва толерансът към забавените и разсрочени плащания в резултат на кризата. Това ще постави редица от тези бизнеси в сериозно затруднение, които заради по-бавното си възстановяване няма да могат да обслужват задълженията си. От друга страна доверието между контрагентите все още е разклатено, което допълнително усложнява ситуацията. Това обяви Пламен Димитров, управител на Кофас България, по време на 11-тата годишна PROGRESSIVE конференция, най-голямото събитие в ритейл сектора, проведена се в София.

„Определяме риска в ритейл сектора в България като висок, което впрочем е така и при много други сектори в настоящата ситуация. Това се дължи на намаляващите периоди на отсрочване на плащанията, дори отказът от отсрочване въобще, както и сериозната конкуренция. И все пак, позитивна тенденция е ръстът в онлайн продажбите – в световен план се очаква той да достигне до 19% за 2020 г.“, коментира още Пламен Димитров.

България обаче има шанс да извлече позитиви по отношение на конкурентоспособността си. Причините за това са реструктурираните вериги за доставка, преместването на производството в региона на ЦИЕ, конкурентните разходи за труд, стратегическото географско положение и относително добрата инфраструктура. Страната ни би могла да се възползва от тези и редица други предимства, за да повиши своя производствен потенциал в условията на динамично променящата се икономическа среда, посочи управителят на Кофас България.

В момента страната ни е на 49-то място в Глобалния индекс за конкурентоспособност за 2019 г.

✓ Схемите за частична безработица поемат икономическия шок от пандемията

Схемите за частична безработица са един от ключовите механизми за намаляване на степента на неочакваните икономически спадове и на силата на техните трудови и социални въздействия. Както съобщи Международната асоциация по социално осигуряване (МАСО), схемите, при които се позволява на работодателите гъвкаво да намалят работното време на своите служители, докато загубата на доходи от служителите се покрива от осигурителните фондове за безработица, бяха масово удължени или приложени наново малко след настъпването на кризата с

коронавируса. В много случаи те се смятаха за основна мярка за смекчаване на икономическия шок, произтичащ от ограниченията за пандемията, пише в анализ, публикуван в Информационния бюлетин на НОИ за 2020 г.

Без съмнение тези бързо въведени мерки са допринесли значително за запазване на заетостта и за подкрепа за компаниите през последните месеци. В Европа пикът беше достигнат през април 2020 г., когато 10,1 милиона работници в Германия, 9,1 милиона работници във Франция и почти 1 милион работници в Белгия получиха обезщетения за частична безработица. В случая с Германия това представлява 22,4% от общата заетост и може да бъде сравнено с пика от едва 3,3 милиона работници, които са получили такива помощи по време на финансовата и икономическата криза през 2009 г. Обезщетенията за частична безработица по дефиниция са временен механизъм за поддържане на заетостта по време на икономически трудности.

Поради тази причина всички специални мерки за частична безработица, свързани с COVID-19, предприети в началото на кризата, бяха ограничени във времето за около три месеца, колкото беше очакваната продължителност на свързаните със здравето ограничения да се справят с пандемията и икономиката да се върне в нормални граници. Към момента е ясно, че пандемията продължава да влияе негативно върху световната икономика. Тъй като много ограничения остават в сила или са въведени отново, правителствата пак са изправени пред въпроса как да развият схемите за изплащане на обезщетение за частична безработица през следващите месеци.

Основна цел остава да се защити заетостта и производствения капацитет на компаниите, като същевременно се поддържа потреблението с оглед на продължаващата криза. Разходите по програмите обаче тежат изключително много върху правителствата и бюджетите им за социална сигурност. Например, общите разходи за програмата за частична безработица във Франция само от март до май се оценяват на 18,4 милиарда евро. В допълнение, тъй като специалните мерки за частична безработица в условията на COVID-19 са проектирани да предоставят доста щедра подкрепа по време на краткосрочен икономически шок, дългосрочното разчитане на такива плащания рискува да създаде морален риск и последващи икономически изкривявания. И накрая, променящото се въздействие на кризата не засяга еднакво всички сектори и това изисква прилагането на по-индивидуален подход.

Последните решения могат да бъдат категоризирани по следния начин:

- **Временно удължаване на специалните мерки:** някои държави удължиха специалните мерки заради COVID-19, приложени през март и април, до края на септември. Освен това бяха направени и някои изменения в схемите:

- **Подобрения:** насочени към отстраняване на установени недостатъци, включително за опростяване на достъпа или намаляване на оперативните сложности;

- **Условия за достъп:** модификации на условията за достъп на компаниите до схемите, включително неплащане на дивиденди на акционери или преразглеждане на политиките за забрана за уволнение;

- **Промени в обезщетенията:** постепенно намаляване на обезщетенията за частична безработица и/или възстановяването на средствата за изплащаните от работодателите заплати;

- **Обучителни компоненти:** необичайни за частични схеми за безработица, но осъзнавайки продължителния характер на кризата, някои страни добавиха към схемите и компоненти за обучение и преквалификация.

- **Таргетиране на програмите:** Взимайки предвид все по-диверсифицираните икономически резултати на различните сектори, някои страни започнаха да насочват специалните мерки за частична безработица към сектори, които продължават да бъдат сред най-засегнатите, например туризма или събитийния бизнес.

- **Преходни разпоредби:** Някои държави, които са имали програми за частична безработица и преди кризата с коронавируса, изготвиха подробен план за преминаване от специалните мерки, предприети през март, към условията и нивата на обезщетения от техните предишни програми. Други страни, които не са разполагали с такива схеми, започнаха да обсъждат преминаването на техните специални мерки към не толкова щедри дългосрочни програми.

Примери за последни промени в някои от страните

В Австрия бяха въведени специални COVID-19 мерки за частична безработица за три месеца след началото на пандемията, които по-късно бяха удължени с още три месеца до септември. Решението за удължаване на програмата беше придружено от някои опростявания на схемата, по-специално по отношение на броя на работните часове, изчисляването на обезщетението, а също и на възможността за прекратяване на трудовите взаимоотношения при някои обстоятелства. Предвиждайки продължителни икономически затруднения в някои сектори и с цел установяване на по-дългосрочен хоризонт за планиране от страна на работодателите, на 1 октомври ще стартира нова схема за временна частична безработица за период от шест месеца. Изисквайки работно време между 30 и 80 процента от нормалните часове на работа, схемата ще се фокусира и върху редица квалификационни мерки.

В Белгия схема за краткосрочна безработица е съществувала още преди коронавирусната криза, като обезщетенията са били достъпни в случай на форсмажорни ситуации или икономически кризи, основани на непреодолима сила или икономически причини. След настъпването на кризата, дефиницията за форсмажорна ситуация, която осигурява по-лесен достъп до обезщетения, беше разширена, като бяха включени и всички заявления за отпускане на обезщетения, свързани с COVID-19.

Подобна договореност за постепенно преминаване от форсмажорна към редовна схема при икономически трудности е въведена в **Люксембург** от юли, като се взеха специфични решения за всеки един от най-засегнатите сектори като туризма или събитийните индустрии.

В Швейцария регламентите на съществуващата система ще се прилагат отново от 1 октомври, но се предвиждат някои преходни мерки до края на 2021 г., включително намаляване на периода на изчакване за обезщетения и удължаване на максималния период на плащане от 12 до 18 месеца.

Франция също въведе специална краткосрочна трудова схема в началото на кризата. Като част от тази схема работодателят изплаща 70% от заплатата, която сума след това му се възстановява напълно от осигурителния фонд при

безработица. Тъй като не се плащат никакви удържки, това съответства на доход на заместване в рамките на 84% за работниците. Въведени бяха и преходни условия към съществуващата дългосрочна система. От 1 юни работодателят все още плаща 70%, но му се възстановява само 85% от сумата. От 1 октомври служителят ще получава само 60% от предишната си заплата за период от максимум шест месеца. След това, възстановената на работодателя сума също ще бъде допълнително редуцирана до 60%. Специалните преходни условия могат да се прилагат за определени сектори като туризма.

Холандия въведе специална схема за частична безработица заради COVID-19 през март за 3 месеца, като тя беше удължена до края на септември. Заедно с удължаването бяха въведени нови условия, включително неразпределение на дивиденди и създаване на форми за обучение на служителите. Уволненията вече са разрешени, но водят до намаляване на размера на възстановените на работодателите разходи за заплати.

Изводите

Схемите за частична безработица са един от най-ефективните механизми за запазване на заетостта и производствения капацитет на икономиката, за защита на нивата на доходите и за подкрепа на компаниите по време на кризата с коронавируса. Широкообхватни и щедри схеми бяха въведени в много страни веднага след началото на кризата през март и април, като те имаха за цел най-вече да поемат икономическия шок, причинен от ограниченията на пандемията. Изправени пред продължителни икономически трудности и непрекъснато слабо търсене, засягащи редица сектори, страните са изправени пред въпроса как да адаптират условията си за частична безработица, за да подпомогнат по подходящия начин работодателите и работниците, да намалят разходите и да приведат схемите в съответствие с променящата се икономическа ситуация, без да създават ненужни зависимости.

✓ Европейският парламент прекъсна преговорите за бюджета на ЕС

Европейският парламент обяви снощи, че е прекъснал преговорите със страните членки за следващия бюджет на Европейския съюз за периода 2021-2027 г., с риск да забави плана за съживяване на икономиката на стойност 750 милиарда евро, предаде Франс прес, цитирана от БТА.

"Европейските депутати ще се върнат на масата за преговори, когато Съветът (представляващ страните членки) покаже реална воля за постигане на споразумение", заяви в комюнике институцията.

Говорител на германското председателство на ЕС изрази съжаление "за пропуснатата възможност".

Държавните и правителствените ръководители от ЕС се споразумяха през юли по бюджет в размер от 1,074 трилиона евро за следващите седем години. Парламентът обаче настоява за значително по-голям обем, предназначен главно за 15 ключови за ЕС програми.

Вчера евродепутатите отхвърлиха в писмо компромисно предложение на германското председателство, обещаващо увеличение от около 9 милиарда евро.

"Разочарован съм", написа парламентарният преговарящ Йохан ван Овертвелд в имейл, отбелязвайки, че новият компромис не съдържа нищо ново.

Нямахме друг избор, освен да прекъснем преговорите, посочват депутатите, цитирани от Ройтерс, изтъквайки че са необходими още средства за финансиране на ключови програми, включително за инфраструктура, отбрана и студентски обмен, през следващите седем години.

Необходима е воля за компромис от всички страни, отбеляза в Туитър говорител на Германия.

Преговорите ще бъдат възобновени през следващите дни и ако най-сетне бъде постигнато споразумение, то ще трябва да бъде ратифицирано от парламентите на страните членки.

✓ Президентът и премиерът на Киргизстан изчезнаха

Президентът на Киргизстан Сооронбай Дженебеко и бившия министър-председател Кубатбек Боронов са в неизвестност, съобщава "Интерфакс". Агенцията се позовава на изявление на заместник-ръководителя на Съвета за сигурност на страната Омурбек Суваналиев. Според него първите държавни лица не са се появявали публично от началото на протестните действия в страната.

Те избухнаха спонтанно в началото на тази седмица, организирани от опозицията с искане за отмяна на резултатите от проведените парламентарни избори и прераснаха в сблъсъци, при които най-малко 100 души бяха ранени, а един човек загина. Демонстрантите успяха да завземат сградата на парламента и освободиха бившия президент Алмазбек Атамбаев, както и други политици от ареста. Депутатите пък гласуваха за назначаване на бившия депутат Садир Джапаров за временно изпълняващ длъжността премиер. В резултат, действащият премиер Кубатбек Боронов, както и председателят на парламента Дастанбек Джумабеков подадоха оставки. Парламентът пък започна процедура за импийчмънт на президента.

В крайна сметка ЦИК на Киргизстан обяви за недействителни резултатите от проведените на 4 октомври избори, но обстановката в страната остава напрегната.

От началото на вълненията, в интернет се появиха публикувани няколко обръщения о президента Дженебеко, но така и не е ясно къде са записан.

„Длъжностните лица са напуснали институциите и се намират на тайни места. Не можем да кажем къде точно, много от тях се крият. Някои от тях, като Боронов /б.р. бившият премиер/, настояват, че работят от разстояние и не са подали оставки.", каза Суваналиев.

На този фон Съветът за сигурност реши да затвори границата на Киргизстан. Суваналиев добави, че политическата ситуация в страната остава крайно сложна „Партиите не могат да се споразумеят. Вземаме всички мерки, за да

предотвратим сблъсъци, има много реваншисти, които могат да ги проворикар. Страните трябва да седнат на масата за преговори, за да не дестабилизируют ситуацията.

✓ **Ръст на борсите в Европа на фона на надеждите за нови стимули в САЩ**

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа се повишиха в ранната търговия в четвъртък на фона на надеждите за повече икономически стимули в САЩ, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 записа ръст от 1,81 пункта, или 0,5%, до 367,26 пункта. Немският DAX напредна с 60,21 пункта, или 0,47%, до 12 988,78 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 14,3 пункта, или 0,24%, до 5 960,55 пункта. Френският измерител CAC 40 напредна с 14,38 пункта, или 0,3%, до 4 896,38 пункта.

Европейските пазари последваха оптимизма на Уолстрийт, подтикнат от призива на американския президент Доналд Тръмп за подкрепа за авиоиндустрията. По-рано тази седмица самият Тръмп изненадващо прекрати преговорите с демократите за пакет от мерки за стимулиране на икономиката – решение, което се отрази негативно на пазарите.

„Темата за стимулите движи пазарите в момента. Пазарът стана много фискално ориентиран, като настоящите новини в този план дават само краткосрочна подкрепа“, коментира Роджър Джоунс от London and Capital.

Акциите британския оператор на сайтове за онлайн залагания GVC Holdings PLC скочиха с 3,28%, след като компанията повиши прогнозата си за годишна печалба.

Книжата на ProSieben поскъпнаха с 4,50%, след като Goldman Sachs повишаването на рейтинга на акциите на германския телевизионен оператор на „купувай“, докато книгата на Publicis скочиха с 1,82%, след като инвестиционната банка заяви, че очаква френският гигант в областта на маркетинга и комуникациите да се представи по-добре от световните си конкуренти през третото тримесечие.

Акциите на австрийския производител на сензори AMS поевтиняха с 2,15%, след като компанията отчете 13-процентов спад на приходите за третото си фискално тримесечие. Компанията обяви приходи от 564 млн. долара за триете месеца до септември спрямо 645 млн. долара за същия период на миналата година.

Сериозен ръст на Уолстрийт

Водещите американски борсови индекси записаха рязък скок в сряда, след като американският президент Доналд Тръмп съобщи в Туитър, че подкрепя отпускането на финансова помощ за авиоиндустрията, както и други мерки за стимулиране на икономиката. Това даде надежда на инвеститорите, че демократите и републиканците може да постигнат компромис по пакета за икономическа подкрепа, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се повиши с 530,7 пункта, или 1,91%, до 28 303,46 пункта, регистрирайки най-доброто си еднодневно представяне от средата на юли насам. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 напредна с 58,5 пункта, или 1,74%, до 3 419,45 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 210 пункта, или 1,88%, до 11 364,6 пункта.

В поредица от твитове, Тръмп призова Конгреса да одобри финансова помощ за авиационния сектор в размер на 25 млрд. долара, както и подкрепа за малкия бизнес в размер на 135 млрд. долара. Той също така поиска всеки пълнолетен американец още един чек за 1200 долара.

„Това не е първият случай, в който пазарите реагират на твитове на Тръмп, като най-вероятно няма да бъде и последният. Възстановяване, която видяхме след срива от вторник, е пример за волатилността, която може да очакваме с идването на изборите“, коментира Крис Ларкин от at E-Trade.

„Имайки това предвид, призова на президента Тръмп за подкрепа на авиоиндустрията, която бе тежко засегната от пандемията, може да накара инвеститорите да се насочат към цикличните акции, които са най-зависими от икономическото възстановяване“, добавя той.

На този фон акциите на авиопревозвачите United Airlines и Delta Airlines поскъпнаха с 4,30% и 3,51%, а тези на гиганта в самолетостроенето Boeing скочиха с 3,18%. Цената на книгата на операторите на круизни кораби Carnival, Norwegian Cruise Line и Royal Caribbean поскъпнаха съответно с 5,27%, 4,53% и 2,78%.

Повишения в Азия

Азиатските борсови индекси отчетоха предимно повишения в четвъртък на фона на промяната в тона от страна на американския президент Доналд Тръмп по отношение на плана за икономически стимули, предаде Маркетоуч.

Водещият индекс на токийската фондова борса Nikkei 225 напредна с 224,25 пункта, или 0,96%, до 23 647,07 пункта.

Хонконгският Hang Seng бенчмарк се понижи с 49,51 пункта, или 0,2%, до 24 193,35 пункта. Книжата на китайския производител на чипове SMIC поевтиняха с 1,0%, след като S&P Global Ratings постави под негативно наблюдение рейтинга на фирмата.

Южнокорейският показател KOSPI записа ръст от 5,02 пункта, или 0,21%, до 2 391,96 пункта. Книжата на гиганта Samsung Electronics поевтиняха с 0,33%, въпреки че по-рано компанията съобщи, че печалбата и за третото тримесечие най-вероятно е нараснала с 58% на годишна база.

Австралийският бенчмарк ASX 200 се повиши с 65,6 пункта, или 1,09%, до 6 102 пункта.

Борсите в континентален Китай остават затворени до 9 октомври заради официални празници.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха смесени резултати ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 0,23 пункта, или 0,05%, до 421,77 пункта. BGBX40 се понижи с 0,01 пункта, или 0,01%, до 95,99 пункта. BGTR30 напредна с 1,26 пункта, или 0,26%, до 476,82 пункта. BGREIT се повиши с 0,30 пункта, или 0,22%, до 135,45 пункта.

✓ Фонд "Земеделие" пренасочва близо 5 млн. лв. за загубите при природни бедствия

Фонд "Земеделие" ще насочи близо 5 млн. лв., за да компенсира загубите, които земеделците са претърпели в резултат на природни бедствия, измръзване или суша.

На подпомагане подлежат фермери с издадени констативни протоколи за 100% унищожени площи, като за тази година протоколи са издадени за над 14 хил. хектара.

С държавната помощ ще се компенсират до 80% от производствените разходи за отглеждане на плодове и зеленчуци, а зърнените култури ще се компенсират с 20 на сто от разходите.

Стопаните, чиито площи са напълно пропаднали, но не са били застраховани, ще получат половината от допустимия размер на подпомагане за съответната култура, уточняват от Фонда.

✓ ЕП гласува за спад на емисиите с 60% до 2030 г. и още пари за прехода

Европейският парламент подкрепи идеята за неутралност по отношение на климата на държавите членки до 2050 г. и иска по-амбициозни цели за емисиите към 2030 г. и 2040 г. В сряда Парламентът прие мандата за преговори по законодателството на ЕС в областта на климата с 392 гласа „за“, 161 гласа „против“ и 142 гласа „въздържал се“.

Новото законодателство има за цел да превърне политическото обещание за неутрален по отношение на климата ЕС до 2050 г. в обвързващо задължение. То също така ще предостави на европейските граждани и предприятия правната сигурност и предвидимост, от които те се нуждаят за извършването на прехода.

Евродепутатите настояват както ЕС като цяло, така и всяка отделна държава членка, да станат неутрални по отношение на климата до 2050 г., като след това ЕС ще постигне „отрицателни емисии“. Те също така призовават за достатъчно финансиране за постигането на тази цел. Те искат Комисията да предложи до 31 май 2023 г., чрез обикновената процедура за вземане на решения, „траекторията“ на постигането на въглероден неутралитет до 2050 г. на равнище ЕС. Тя трябва да вземе предвид общите оставащи емисии на парникови газове в ЕС до 2050 г., за да се ограничи повишаването на температурата в съответствие с Парижкото споразумение. „Траекторията“ ще се преразглежда след всеки глобален преглед на състоянието на климата.

Евродепутатите искат също така да бъде създаден Европейски съвет по изменението на климата (ЕСИК) — независим научен орган, който да наблюдава последователността на политиката и напредъка към постигането на целите.

В момента целта е намаляване на емисиите до 2030 г. с 40% спрямо равнището през 1990 г. Неотдавна Комисията предложи увеличение на целевото намаление до „поне 55%“ в изменено предложение за законодателство на ЕС в областта на климата. Евродепутатите „вдигнаха летвата“ по-високо, като призоваха за намаление с 60% към 2030 г., като добавят, че националните цели трябва да се увеличават по икономически ефективен и справедлив начин. Те също така искат Комисията да предложи междинна цел за 2040 г., след като се направи оценка на въздействието, за да се гарантира, че ЕС е на път да постигне целта си за 2050 г.

„ЕС и държавите членки трябва да прекратят и всички преки и косвени субсидии за изкопаеми горива най-късно до 31 декември 2025 г.“, казват евродепутатите, като същевременно подчертават необходимостта от продължаване на усилията за борба с енергийната бедност.

Парламентът вече е готов да започне преговори с държавите членки, след като Съветът постигне съгласие за обща позиция.

Със свое решение от 2019 г. Европейският съвет одобри целта да се постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. Решението беше последвано през март 2020 г. от предложение на Комисията за законодателство на ЕС в областта на климата, което поставя постигането на тази цел като правно изискване. Парламентът играе важна роля в застъпничеството за по-амбициозно законодателство на ЕС в областта на климата. На 28 ноември 2019 г. той обяви извънредно положение в областта на климата.

Фондът за справедлив преход

Членовете на Европейския парламент са готови да започнат преговори със Съвета на ЕС за създаване на Фонда за справедлив преход с цел смекчаване на социалното въздействие от преминаването към зелена икономика. Парламентът настоя за значително увеличение на средствата за ФСП от бюджета на ЕС за 2021—2027 (25 млрд. евро по цени от 2018, при положение, че предложението на Комисията беше за 11 млрд. евро, а Европейският съвет договори намаление до 7,5 млрд. евро). Тази сума следва да бъде допълнена с 32 млрд. евро по текущи цени, които ще бъдат отпуснати по линия на Инструмента на ЕС за възстановяване.

Фондът ще инвестира в производствени инвестиции в малки и средни предприятия, научни изследвания и иновации, внедряване на технологии за чиста енергия на приемлива цена, намаляване на емисиите, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, цифровизация и цифрова свързаност, възстановяване и рехабилитация на земи, проекти за промяна на ползването на обекти, кръгова икономика (намаляване на отпадъците, ефективност на ресурсите, повторна употреба, ремонт и рециклиране), повишаване на квалификацията и преквалификация на работници и съдействие на търсещите работа.

Всички страни членки ще имат достъп до финансиране, но акцентът ще бъде върху регионите, които са изправени пред най-големи предизвикателства: региони, които използват интензивно изкопаеми горива (въглища, торф и шистов газ). Благосъстоянието на страната също ще бъде взето предвид.

✓ Над 245 000 са безработните у нас

65% от децата, които в момента са в началното училище, най-вероятно ще имат професии, които все още не съществуват. Ситуацията на пазара на труда в момента също е сложна: коронакризата принуди работодатели да освобождават служители, безработицата се повиши, а най-гъвкавите компании пренесоха дейността си онлайн.

Съкращения - думата, която плаши служителите. Близко 8% от работодателите у нас се наложило да я използват като се разделят с част от персонала си. Така след извънредното положение в края на август регистрираните безработни са 245 000 според Агенцията по заетостта.

Тези, които пренесоха работата си от физическия в дигиталния свят отчитат ползи: срещи онлайн, оперативки по телефона, а разходите за ток, гориво, хартия, дори кафе намаляват.

IT секторът - бранш с традиционно високи заплати преминава много по-леко през кризата, дори инвестира в нови кадри.

Марио Цветков - студент по софтуерно проектиране: Според този кантар се очаква заплатата да ми се увеличи с 567 лева.

И ако заплатомерът е за забавление, то Марио би работил не на шега - за поне 1200 лева стартова заплата. Въпреки че е студент втори курс вече се оглежда за подходяща работа.

Марио Цветков - студент по софтуерно проектиране: Много искам да видя какво точно предлага трудовият пазар. В този сектор може много лесно да се работи от къщи. Информационните технологии са на много високо ниво, тук все пак е IT секторът, винаги могат да се направят онлайн конференции, разговор през различни портали.

Александра Стоянова - работодател в международна IT академия: Това е Степчо - нашият колега си търси нови трейнъри - колеги в детската ни компютърна академия.

Докато някои компании освобождаваха хора, в IT сектора търсят да назначат.

Александра Стоянова - работодател в международна IT академия: Търсим трейнър, който да води тези обучения, за предпочитане да е млад мотивиран човек, а ние се грижим за останалото откъм обучение, да помогнем на този човек също да качи квалификацията си. Съответно и заплащането е според възможностите.

Маргарит е безработен от няколко седмици и търси работа точно в IT сектора. Казва, че коронакризата се отразила дори на този бранш.

Маргарит Георгиев: Когато аз започнах в предходната фирма, почти веднага преминахме на дистанционно обучение и работа, което допълнително усложни процесите. Забави се целият работен процес като цяло.

Светлозар Петров - организатор на "Дни на кариерата": Имаше наистина освобождаване на хора пролетта и в началото на лятото. Сега по-скоро имаме обратна тенденция.

Икономическият ефект от кризата предстои да се разкрие в пълните си размери.

✓ Путин покани в Москва външните министри на Армения и Азербайджан

Руският президент Владимир Путин покани в Москва външните министри на Армения и Азербайджан, във връзка с конфликта в Нагорни Карабах.

В съобщение на Кремъл се уточнява, че първите дипломати са поканени на консултации с посредничеството на Русия. Засега няма реакция от страна на Ереван и Баку, както и не е ясно дали външните министри са приели поканата.

Владимир Путин призова за прекратяване на боевете в Нагорни Карабах. Той проведе по-рано разговори с президента на Азербайджан Илхам Алиев и премиера на Армения Никол Пашинян. До момента потвърдените жертви на конфликта са между 300 и 400, сред които има и цивилни.

✓ Рязък скок на световните цени на храните през септември

Цените на храните за четвърти пореден месец са се покачили на световните пазари през септември, водени от рязкото покачване на цените на растителните масла и зърнените култури, съобщи днес Организация по прехрана и земеделие на ООН (ФАО).

Индексът на ФАО за цените на храните в кошницата с основни храни през септември се е увеличил с 5% от ревизираната стойност през предходния месец, до средно 97,9 пункта.

Миналият месец цените на растителното масло са се повишили най-много, с 6%, в сравнение с август, достигайки осеммесечен връх благодарение на увеличеното търсене на внос на палмово масло и по-ниските резерви в Малайзия.

Цените на слънчогледовото масло също са нараснали рязко, до голяма степен поради влошените добиви в Черноморския регион.

Цените на зърнените култури също са скочили, с 5,1%, дължащи се на рязко покачване на цените на пшеницата на фона на нарастващото търсене. То е породено от опасения относно производството в южното полукълбо. Сушата също се е отразила неблагоприятно върху засяването на зимна пшеница в Европа.

В сравнение със септември миналата година цените на зърнените култури са се увеличили с 13,6%.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Какво ни казва ЕП с резолюцията за България? Дискусия с евродепутатите Емил Радев от ГЕРБ и Петър Витанов от БСП;
- Ръст на заразените с COVID-19. Каква е причината и необходимо ли е въвеждане на нови протиепидемични мерки? Гост е директорът на столичната регионална здравна инспекция д-р Данчо Пенчев;

- След 14 дни в карантина - обрано в клас. Как продължат учебните занятия на учениците? На живо от Пловдив и София;
- Нови опити за измами с дългове към частни съдебни изпълнители през интернет. Как да се предпазим?;
- Добрият пример. След зрителски сигнал - изоставени кучета в Ботевград заживяха при нови стопани. Към кого да се обърнем, ако намерим животни на улицата?;

Нова телевизия, „Здравей България“

- В капана на втората вълна. Ще продължат ли антирекордите със заразени с коронавирус и ще има ли затягане на мерките? Гостува доцент Ангел Кунчев;
- С 216 км/ч в града. Кой са нарушителите рекордьори и как работят новите камери на пътните полицаи?;
- Червен картон за управляващите или политическа пропаганда на опозицията? За приетата в европарламента резолюция за България - говорят евродепутатите Цветелина Пенкова от БСП и Андрей Ковачев от ГЕРБ;
- Коронавирусът и един президент. За лечението на Доналд Тръмп в студиото гостува професор Йонко Мермерски.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Скандал за жена освети измами с пенсии за 4,7 млн. лв.;
- в. Труд – С 10% вдигат ниските пенсии, с 5% - високите;
- в. Телеграф - Пенсионират старите пушки;
- в. Монитор - Европа срещу COVID-19: Германия дава €50 000 безвъзмездно на фирмите;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Вече може референдуми и за промяна на територията и държавното устройство;
- в. 24 часа - БНБ: Сделката за ПИБ е пазарна, а не помощ;
- в. Труд - Пускат общ бърз тест за COVID и грип;
- в. Труд - ЕП прие резолюцията срещу България, всички редакции бяха отхвърлени;
- в. Телеграф - Режат карантината на 10 дни;
- в. Телеграф - Най-скъпата картина в света дойде у нас;
- в. Монитор - 300 лева помощ за всички първолаци и осмокласници;
- в. Монитор - 70 чиновници ще управляват държавните бензиностанции;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Джауме Дук, говорител на Европейския парламент и генерален директор по комуникациите: Ще има ефективни коригиращи мерки, ако не се спазва върховенството на закона;
- в. Труд - Ангел Джамбазки, евродепутат от ВМРО, пред "Труд": В Брюксел има монолитна и агресивна Истанбулска коалиция;
- в. Телеграф - Режисьорът проф. Андрей Аврамов: Гео Милев не е само „Септември“;
- в. Монитор - Веска Георгиева, директор на Столичния инспекторат: Трябва да се намали срокът за премахване на старите коли от 3 месеца на 1;

Водещи анализи

- в. Сега - Демокрацията е в пропастта между Монтеско и Манфред Вебер;
- в. Сега - За единия черен хайвер се борим;
- в. Сега - По българските магистрали - от градеж към грабеж;
- в. Сега - Една от най-големите тайни - кой стопанисва държавните ловни паркове;
- в. 24 часа - Какво ни каза Европа;
- в. Труд - Девет рунда за реми;
- в. Телеграф - Любен Гоцев, човекът сянка;
- в. Монитор - Записки по градския транспорт: Йол-ла-ри-пийи за Витоша като градски парк.

✓ Предстоящи събития в страната на 09 октомври

София

- От 9.00 ч. ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 11.00 часа на Софийския околовръстен път ще се проведе брифинг на представител на "Пътна полиция" във връзка със започваща нова специализирана полицейска операция и представяне на нова техника.
- От 11.00 ч. в Централния офис на ПОК „Доверие“ АД с адрес: ул. „Тинтява“ 13Б, ет. 1, Конферентна зала, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване /БАДДПО/ ще представи обобщени резултати, от дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), за третото тримесечие на настоящата година.
- От 11.00 ч. в парк „Св. Никола“ (на ъгъла с кръстовището между ул. „Опълченска“ и ул. „Цар Симеон“) ще бъде официално открит стенопис „Частица от теб може да е нов живот за друг“.
- От 12.00 ч. в МВНР външният министър на България Екатерина Захариев и министърът на външните работи на Северна Македония Буяр Османи ще направят изявления пред медиите.
- От 15.00 ч. пред входа на Изложбена зала „Архиви“ председателят на агенцията доц. д-р Михаил Груев ще връчи почетни грамоти на заслужили служители в архивната система за дългогодишен всеотдаен труд и принос в развитието на държавните архиви.

Варна

- От 14.00 ч. в зала „Аула на Икономически университет - Варна" президентът Румен Радев ще изнесе лекция на тема Предизвикателства и перспективи пред младите хора в Република България".

Велико Търново

- От 10.30 часа на Ритуалния плац на НВУ „Васил Левски", ще се проведе тържествен ритуал по полагане военна клетва от курсантите от 147 ия випуск на тържествен ритуал по полагане военна клетва от курсантите от 147-ия випуск на университета. Ще присъства председателят на Народното събрание Цвета Караянчева.

Видин

- От 07.45 ч. заместник-кметът на Общината Борислава Борисова ще бъде пред СУ "П.Р. Славейков" (в района на пешеходната пътека откъм ж.к. "Бонония"), за да види на място как се изпълнява инициатива, в рамките на която служители на общинско звено „Охрана" съдействат на органите на реда за осигуряване на пътната безопасност на децата, отиващи на училище.
- От 11.00 ч. в Държавен архив - Видин ще се проведе пресконференция, на която ще бъдат представени част от получените през настоящата година ценни документи.
- От 11.30 ч. на пл. „Бдинци" експертите от Общинския съвет по наркотичните вещества ще раздават на гражданите балони с послания и флаери със съвети за позитивен живот и повече усмивки.

Разград

- От 11.00 ч. на площада пред джамията „Ибрахим паша" официално ще бъде даден старта на дейностите по реставрацията на паметника на културата.

Симитли

- От 19.00 ч. пред паметника „100 години свобода" на централния площад в града ще бъдат отбелязани 108 години от Освобождението на общината и Пиринска Македония от турско робство.

Стара Загора

- От 11.30 ч. в залата на Областната администрация Комисията за защита от дискриминация (КЗД) ще проведе публично обсъждане на Проект за Национална стратегия за противодействие на дискриминацията с представители на местните власти, гражданското общество, бизнеса, академичната общност и медиите.

Шумен

- От 10.30 ч. в сградата на Държавния архив в града ще бъде представена изложбата „Писмата", посветена на Международната седмица на писмото.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bq.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.